Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 220 (1720) ♦ Субота, 22 листопада 1997 року ♦ Ціна договірна

Реорганізація інститутів публічної влади — пріоритетний напрям реформ в Україні

Доповідь Голови Верховної Ради України Олександра МОРОЗА на науково-практичній конференції «Державно-правова реформа в Україні»

Проблема, що становить предмет дослідження і обговорення такого поважного зібрання, яким є ця науково-практична конференція, безперечно, заслуговує на особливу увагу і з боку керівництва держави, усіх, хто має стосунок до здійснення владних функцій в Україні, і з боку науковців, котрі спеціалізуються на проблемах держави і права. Адже йдеться не лише про теоретичне усвідомлення наявної організації та стану публічної влади в Україні, а й про перспективи, напрями та способи удосконалення системи влади, засади та умови її реформування.

(Закінчення на 3—4-й стор.).

Усе розставити по своїх місцях. На місцях

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з делегацією Ради Європи з питань місцевого самоврядування.

Йшлося про законодавче забезпечення самоврядування в нашій державі, а також про організацію влади в Києві.

(Закінчення на 2-й стор.).

Премія — п'ятдесят автомобілів

За підтримку фірми «Наукова» на Дніпропетровщині пробували пришити «компромат» екс-прем'єрові Павлу Лазаренку. Справа луснула, не народившись, як і інші спроби скомпрометувати цього керівника й організатора.

(Закінчення на 3-й стор.).

Жебрацтво: біда, хобі, професія?

5

Десять сталінських ударів, завданих Петру Одородьку, людині і фермерові

Нарис за листом читача

Якби наперед знати, що ця поїздка кине його на самий спід життя і втопче в багнюку, то хіба поїхав би він за цими — будь вони тричі неладні! — запчастинами? Та ні за які гроші!

(Закінчення на 10—11-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Нові вірші Бориса Олійника

12

«Я — Чубайс!»

6

P. S.

○ Уряд США надав Україні грант у розмірі 10,5 млн. доларів для будівництва теплостанції на території Чорнобильської АЕС.

Спробуй і виграй!

«Голос України» знову проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

29. ТОВ «Тернопільфарфор» (директор Володимир Обуховський) — порцелянові набори кавові й столові, сервізи чайні й кавові.

30. Тернопільському виробничому об'єднанню «Оріон» (генеральний директор Ярослав Карпик) — магнітофонна приставка НП-205, магнітоли «Топільче», автомобільні акустичні системи, побутові акустичні системи, підсилювачі телевізійні дециметрові, антени кімнатні дециметрові.

Любі друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або «Голос України — Тиждень», або комплект видань «Газета «ГУ» — газета «Голос України — Тиждень» на 1998 рік. Надсилайте до редакції листи з позначкою «Лотерея «ГУ»-98», де вкажіть прізвище, ім'я та по батькові, а також копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1998 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера у нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї. Спробуйте і виграйте!

Передплата-98

«Шахтар» читає «Голос України»... і підтримав лотерею газети

Одного разу ми запитали півзахисника донецького «Шахтаря» і збірної країни Геннадія Зубова, чи читає він «Голос України»?

— Авжеж, — відповів футболіст. — І не тільки його, а й тижневик «Голос України—Тиждень». — Нам дуже приємно знайомитися з частими публікаціями про наш клуб на сторінках цих цікавих і авторитетних видань. Особливо приємно було прочитати про дружбу нашого клубу з мешканцями будинку інвалідів. А про висвітлення суто футбольних справ «Шахтаря», замальовки про його кращих виконавців та інтерв'ю з ними вже й не кажу. Гадаю, що й надалі отакі наші стосунки триватимуть...

(Закінчення на 7-й стор.).

На знімку: один із найяскравіших гравців «Шахтаря», володар «золотої бутси» найкращого бомбардира попереднього чемпіонату країни Олег Матвєєв.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У номер

Усе розставити по своїх місцях. На місцях

(Початок на 1-й стор.).

Заступник голови Палати місцевих органів влади Конгресу місцевої та регіональної влади Європи Ален Шенар зазначив, що в Україні спостерігається «законодавчий дефіцит» у сфері самоврядування, і висловив побоювання, що розгортання передвиборної кампанії в нашій державі завадить парламентові завершити прийняття законів щодо місцевої влади. Але Олександр Мороз запевнив представників Ради Європи, що формування правової бази самоврядування триває, і розповів про окремі закони, які незабаром розглядатимуть на засіданнях парламенту.

Голова Верховної Ради також зазначив, що для України був би прийнятний, зокрема, німецький досвід самоврядування.

Правильним кроком руш!

Учора в Києві завершилася міжнародна наукова конференція «Ринкові реформи й економічний розвиток перехідних суспільств: приклад України». Її організовано зусиллями Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Інституту міжнародних відносин цього університету (голова оргкомітету — директор IMB Леонід Губерський) та Міжнародним центром перспективних досліджень.

«Україна — держава, що вже відбулася політично, має авторитет на зовнішньополітичній арені. Але основою суспільства завжди була економіка. І саме вона у нас буксує, — відзначив заступник голови організаційного комітету конференції, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин IMB, науковий консультант Президента України Антон Філіпенко. — Реформи реалізують, а розвитку нема. Чому? Саме на це запитання й спробували відповісти на конференції».

До її роботи залучили народних депутатів ВР, фахівців з адміністрації Президента, виступили також міністр економіки Віктор Суслов, голова правління НБУ Віктор Ющенко, голова Ради підприємців Юрій Єхануров, і, звичайно, науковці з провідних зарубіжних інститутів. Бо проблема ця хвилює не тільки нас. «Україна — одна з найбільших в Європі. Вона має неабиякий вплив на економіку не тільки континенту, а й світу. Тому і ближніх, і далеких сусідів турбує, як розвиватиметься економіка в нашій державі», — вважає Антон Філіпенко.

Щодо далеких сусідів, то провідний консультант Гарвардського інституту міжнародного розвитку Мирослав Гроніцький дотримується такої думки: «Україну нині можна порівняти з Польщею після реалізації плану Бальцеровича, тобто стабілізаційний період уже відбувся. Якщо вдасться зробити кілька правильних кроків, то ваша держава скоро зможе досягти таких самих результатів, як у Польщі нинішній». Але які саме кроки? Під час конференції варіантів запропонували багато. Отож родоначальникам реформ є з чого вибрати.

Парламентська хроніка

Майно трастів: собака на сіні

Вечірнє засідання 20 листопада

Розгляд законопроекту про виконавче провадження був логічним продовженням прийнятого перед цим у першому читанні законопроекту про державну виконавчу службу. Адже йшлося про вдосконалення механізму реалізації судових рішень.

Та з доповіді заступника міністра юстиції України Миколи Хандуріна і з виступів народних депутатів Євгена Мармазова, Василя Свята, Володимира Стретовича та інших з'ясувалося, що кожна пропозиція потребує грунтовного зіставлення з реаліями. Наприклад, торік судові органи розглянули 8 тисяч позовів стосовно заподіяної шкоди у зв'язку з несплатою заробітної плати. Цього року — вже 50 тисяч. Проте судовим виконавцям далеко не завжди вдається реалізувати позитивне для позивача рішення, бо воно зумовлене стягненням, яке звертається на майно боржника. Довкола майна дебати розгорнулися не на жарт. Не дискутувалися тільки положення, які стосувалися розширення прав судових виконавців. Прийняття законопроекту в першому читанні засвідчило загальну підтримку цієї норми депутатами.

Далі на пропозицію Голови Верховної Ради Олександра Мороза за скороченою процедурою спробували схвалити проект постанови про стан виконання пункту 3 постанови від 31 жовтня 1996 року, що стосувалася трастів. Саме цим пунктом Кабінет міністрів рік тому зобов'язували в місячний термін доповісти про заходи щодо компенсації втрат громадянам, які постраждали внаслідок діяльності довірчих товариств. Зі слів доповідача — заступника Голови Верховної Ради Віктора Мусіяки, нині склалася парадоксальна ситуація, бо фактично призупинено виконання судових рішень. Майно трастів (згідно з постановою Верховної Ради) перебуває під арештом, проте суди не можуть використати його для відшкодування збитків постраждалим. Але якщо надати судам право на відчуження, то постане запитання: чи вистачить компенсаційних коштів для усіх постраждалих? Чи не скористаються цим керівники трастів? Ці два запитання стали вирішальними під час голосування про прийняття постанови за основу. Процедура розгляду трастової справи ще попереду.

Як, до речі, і прийнятя в першому читанні законопроекту «Про метрологію та метрологічну діяльність», мимохіть заблокований цього разу зусиллями народного депутата Анатолія Моцпана. Усе вирішила згадка про конфлікт доповідача (роль якого виконувала голова Держкомітету з питань стандартизації, метрології та сертифікації Тетяна Кисельова) з Міністерством охорони здоров'я, спричинений різними поглядами на якість харчових продуктів.

Іншої думки народні депутати про місце, роль і перспективи інформатизації. Цього вечора було схвалено в першому читанні програму і концепцію інформатизації, завдання у цій важливій галузі на 1998 рік. Доповідач — голова Національного агентства з питань інформатизації при Президенті України Олександр Матов і співдоповідач — народний депутат Володимир Ковтунець були одностайні у стрижневих положеннях цього документа і легко переконали сесійний зал у їх стратегічному значенні для держави. І добре, що саме напередодні слухання проекту бюджету на 1998 рік.

Проте на мажорній ноті вечірнє засідання не закінчилося, бо заступник голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності В'ячеслав Сокерчак запропонував затвердити у другому читанні законопроект про багатостраждальні електронно-касові апарати і товарно-касові книги в розрахунках зі споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Зал не відгукнувся на цю пропозицію.

Віктор ТЕРЕН.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У якій хаті чисто

Ранкове і денне засідання 21 листопада

Телерадіоефірний час для кандидатів у народні депутати має квотувати Центрвиборчком — такого висновку дійшов парламент під час розгляду законопроекту про внесення доповнень до Закону «Про телебачення і радіомовлення». До того ж це стосується не лише державних телерадіоканалів, до чого закликав народний депутат Олександр Єльяшкевич, а й комерційних каналів. Окрім того, парламент висловився за обмеження втручання в українській телерадіопростір осіб без громадянства, а також іноземного капіталу взагалі. Передбачено інші заходи, спрямовані на захист українського телерадіопростору і його цивілізованого використання під час виборчих кампаній та проведення референдумів. Особливою серед цих пропозицій видалася та, за якою працівники телерадіокомпаній не повинні нести відповідальність за антиконституційні випади кандидатів у депутати в тій чи іншій телерадіопрограмі. Однак і тут Олександр Єльяшкевич запропонував додати ще й відповідальність за наклеп. Як справедливо наголосив член Комітету законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Левко Лук'яненко, така відповідальність передбачена іншим законодавством та й з'ясувати, чи були ті чи інші слова кандидата в депутати наклепом, одразу неможливо, для цього потрібне окреме розслідування. Так само не підтримав парламент депутата з Вінниччини Анатолія Юхимчука. Він пропонував передбачити законом відповідальність журналістів і за те, що «виносять сміття з хати». Та варто згадати старе гасло, що чисто не там, де метуть, а там, де не смітять. До речі, співдоповідач Левко Лук'яненко наголосив на тому, що Національна рада з питань телебачення і радіомовлення систематично нехтує рішення Верховної Ради. А останнім часом збільшила на п'ять годин ефірний час студії «1+1», а також телеканалу «Інтер». Л. Лук'яненко звернувся до Голови Верховної Ради Олександра Мороза з пропозицією провести ротацію членів Національної ради, котру призначає Верховна Рада. Після деяких дебатів законопроект було розглянуто одразу в першому і в другому читанні. Прийнято також протокольне доручення профільному в цих питаннях парламентському комітету проаналізувати протягом тижня таке явище, як перериваня рекламними «роликами» художніх фільмів. У разі порушення вимог закону домогтися від Генеральної прокуратури притягнення винних до відповідальності.

Цього самого дня парламент спробував дещо поліпшити становище молоді, розглянувши законопроект про внесення змін до видатків державного бюджету України на 1997 рік. Ініціатива 120 депутатів, яку оприлюднив доповідач народний депутат Олександр Борзих, полягала у тому, щоб змінити механізм фінансування будівництва житла молодими сім'ями. Бюджетом передбачено на ці цілі 20 мільйонів гривень, котрі держава має виплатити шляхом погашення відсотків за кредити, що їх мали брати молоді сім'ї в комерційних банках. Але, як справедливо зауважив О. Борзих, жоден комерційний банк з огляду на бідну державну казну не надасть молодій сім'ї пільгового кредиту не те що на 20—30 років, а й на шість місяців. Тому пропонується інший варіант. Ці державні кошти мають направлятися молодим сім'ям адресно, без усіляких фінансових посередників і таким чином держава могла б профінансувати будівництво більш як десяти тисяч квартир.

З цього ж питання розглядався законопроект народного депутата Володимира Пустовойтовського. Однак унаслідок дебатів не вдалося проголосувати за жоден з них і питання довелося зняти з розгляду.

На денному засіданні парламент врахував більшість пропозицій Президента України до Закону «Про Центральну виборчу комісію» і прийняв його в цілому.

Окрім того, народні депутати внесли зміни і доповнення до Закону України «Про зайнятість населення», а також до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо повноважень Державної інспекції праці). Як експеримент вирішено також створити телерадіоорганізацію суспільного мовлення України, що Верховна Рада підтвердила прийняттям відповідної постанови. Як не раз зазначалося під час обговорення проекту цієї постанови, такий вид телебачення дає можливість народу мати повну, а не препаровану кимось уяву про стан речей у державі. На цьому ж засіданні парламент ратифікував низку угод уряду з урядами Казахстану, Азербайджану та Грузії. А ось розгляд законопроекту про внесення змін і доповнень до закону України про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності вирішили продовжити на наступному пленарному засіданні.

Анатолій БОРИСОВИЧ.

Національність можете не називати, а ось 17 тисяч гривень сплатіть

Вибори-98

Серед біографічних відомостей кандидатів у народні депутати України від партій і блоків, що надаються для реєстрації Центрвиборчкому, національність називати не обов'язково. Це передбачено законом. Хоча Центрвиборчком у запропонованому зразку біографічних відомостей графу про національність указав. Але це скоріше для бажаючих — тих, хто не соромиться своєї національності чи вважає за потрібне її підкреслити, а також для її величності Історії, коли хтось колись візьметься, скажімо, проаналізувати за національною ознакою перші партійні вибори.

Про це йшлося на робочій нараді, яку провели члени ЦВК Олександр Гашицький та заступник голови комісії Микола Дем'яненко з представниками політичних партій і блоків.

Обговорювали вимоги лише однієї статті — 24-ї Закону про вибори, котра визначає порядок реєстрації списків кандидатів у депутати в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі.

Представники політичних партій і блоків (а це люди особливо досвідчені) в основному погодилися з усіма зразками запропонованих їм документів. Згідно із законом, окрім заяви, до ЦВК необхідно подати десять видів документів. Найскладніші з них, безперечно, підписні листи, адже кожна партія мусить зібрати не менш як по 200 тисяч підписів своїх прихильників, з них обов'язково по 10 тисяч у 14 регіонах України. Зробити це, не допустивши повторів та інших «проколів», буде не так уже й легко. Неважко передбачити, що чимало мороки Центрвиборчком матиме саме з цим видом документів.

Менше запитань було з приводу внесення обов'язкової грошової застави, яка становить 17 тисяч гривень. Хоча і тут, відчувалося, є незрозумілості, скажімо, яким чином сплачувати цю суму — перераховувати безготівково чи йти з мішком грошей до каси... До речі, ЦВК обіцяє відкрити для цього банківський рахунок найближчими днями. Загалом відчувалося, що для партій така сума не ген яка проблема.

Неодноразово на нараді називалася «фатальна» дата — 19 грудня. Саме цього числа — за сто днів до виборів, завершується реєстрація партійних списків, а отже, треба остаточно визначитися з персоналіями партійних претендентів (після реєстрації когось із «блудних синів» зі списку ще можна виключити, а ось додати...). Представники ЦВК неодноразово застерігали партійців «не тягнути» саме до 19 грудня, адже треба мати у запасі певний час для виправлення тих чи інших документів, якщо така потреба виникне. Інакше партія може вибути з виборчого процесу і залишитися лише його спостерігачем.

До речі, Центрвиборчком має намір радитися з представниками партій і блоків й щодо справного виконання вимог деяких інших статей виборчого закону. Але, звісно, лише тих партій і блоків, котрі виконають вимоги статті 24-ї і зареєструють списки своїх кандидатів.

Анатолій БЕНЬ.

Реорганізація інститутів публічної влади — пріоритетний напрям реформ в Україні

(Початок на 1-й стор.).

Доповідь Голови Верховної Ради України Олександра МОРОЗА на науково-практичній конференції «Державно-правова реформа в Україні»

Актуальність та важливість правильної оцінки історичних умов життєдіяльності суспільства і держави, неупередженого, науково точного визначення характеру необхідності їх реформування, і концепцій тих чи інших реформ надає науково-практичній конференції особливого значення, робить її помітною віхою в практичному будівництві Української держави і в розвитку державно-правової теоретичної думки. Невипадково склад учасників конференції характеризується високим професійним і науковим рівнем.

Мабуть, усі ми погодимося, що українське суспільство, починаючи з дня проголошення незалежності, потребує істотного реформування його інститутів: економічних, соціальних, політичних, гуманітарних. Не викликає сумнівів також наявність в Україні глибокої системної кризи, в основі якої — економічні чинники. Здавалося б, саме здійснення економічних реформ і є пріоритетним напрямом у реформуванні суспільства. Чому тоді ми ставимо на перший план реорганізацію владних інститутів, державно-правову реформу?

Мені вже доводилося відповідати на це запитання у виступі на науково-практичній конференції, присвяченій річниці Конституції. На жаль, і сьогодні, як і раніше, політика реформ, їх стратегія і тактика залишаються невизначеними. Ми так і не маємо загальнонаціональної відповіді на питання: куди йдемо?

Переконаний, що причина цього — у невизначеності домінуючої політичної сили в Україні. Задекларували своє існування півсотні політичних партій, кожна з яких проголошує власні рецепти виходу з кризи, власні суспільні ідеали, не особливо звертаючи увагу на позиції інших.

З іншого боку, «партія влади», в руках якої опинились важелі державного управління суспільством, схоже, не лише не здатна, а й не бажає формулювати та реалізувати будь-яку конструктивну програму виводу України з кризи, програму прогресивного розвитку українського суспільства, консолідуючи його активні політичні сили. Навпаки, життя переконує, що нинішня публічна влада в Україні орієнтується не на загальносуспільний інтерес, а на безліч приватних (корпоративно-бюрократичних, кланових, регіональних тощо) інтересів, не представляючи єдиного цілісного організованого владного суб'єкта.

Чи може здійснювати будь-які реформи політичний суб'єкт, в якого відсутня чітка мета перетворень, немає єдності інтересу й волі щодо здійснення реформ?

Проголошення економічної, політичної, ідеологічної багатоманітності (так званого «плюралізму») як однієї з фундаментальних конституційних засад суспільного життя в Україні на етапі її становлення закономірно обернулося, так би мовити, полісуб'єктною державністю, абсолютизацією принципу розподілу влад, «розпорошенням» публічної влади між різними політичними і псевдополітичними, навіть кримінальними, суб'єктами. По суті, справді єдиного суб'єкта влади в Україні сьогодні не існує. І «заслуга» в цьому не лише політиків, а й теоретиків-суспільствознавців.

Теоретично хибною, як на мене, є абсолютизація в Конституції України установки на автономізацію людини, приватизацію умов її життя, протиставлення її суспільству як цілому; автономізацію різних складових публічної влади, розподіл її на самостійні складові. Тут очевидне домінування ліберальної ідеології, яка відкидає принцип єдності, соборності, колективізму, консолідації суспільства і держави; ідеології співців «вільного ринку», якого давно вже нема в світі. На жаль, наша наука в конституційному процесі не сказала свого об'єктивного, теоретично виваженого слова. А тих спроб, які робились для цього, виявилось недостатньо.

І сьогодні ми змушені, не заперечуючи дії Основного Закону, ще і ще раз теоретично усвідомити його концептуальні хиби, через практику застосування Конституції переконатися, що істина конституціоналізму перебуває не на шляху домінування лібералізму чи тоталітаризму, а на шляху утвердження діалектики єдиного і багатоманітного, загального і окремого, цілого і частин. Свободи окремої людини не може бути в суспільстві, яке не є вільним.

Справжньої державної влади не існуватиме там, де вона взялася тягнути воза з вантажем суспільних проблем як Лебідь. Рак і Щука з відомої байки, особливо якщо цього воза ще раніше «перебудовники» та «розбудовники» затягли в «ринковий» безлад.

Та й самі принципи багатоманітності суспільного життя чи розподілу влад втрачають сенс, якщо вони не відштовхуються від єдиного суспільного життя, яке урізноманітнюється, єдиної влади, що розподіляється. То хіба не зрозуміло, що саме ця єдність суспільного життя, єдність влади вимагає першочергового, пріоритетного теоретичного визначення і практичного утвердження?!

Чому не можуть бути об'єднуючими наше суспільство такі, наприклад, цінності, як гуманізм, патріотизм, колективізм, які споконвіку притаманні українському народові? І чому поряд з розподілом влад не утверджувати принцип єдності і консолідації влади, якщо в Конституції записано, що єдиним джерелом влади в Україні є народ? Чому не формувати відповідний механізм реалізації волі цього джерела?

Відповідь зрозуміла: комусь вигідно розділяти суспільство, владу, аби панувати в Україні в своїх власних інтересах, а не в інтересах її народу, держави.

То чи за таких умов держава може бути суб'єктом економічних, політичних, соціальних реформ ? Чи можна взагалі будь-які зміни, нав'язані суспільству владою, розглядати як реформи ? Адже якщо бракує єдиного політичного суб'єкта реформ, то, природно, марно очікувати цілісної концепції або стратегії перетворень. За таких умов державну владу використовують не в руслі реалізації певної політики тих або інших реформ, а за законами бюрократичної системи, в якій визначальною є ієрархія влади та фінанси. При цьому обидві складові можуть не збігатися, і тоді йдуть процеси, що руйнують державний організм. Насамперед, корупція тощо.

Це не риторичні запитання. Для того, щоб відрізнити реформи від псевдореформ, від балачок про реформи, під які злодій краде останнє в тих, заради кого він нібито здійснює перетворення, не гарантуючи їм нічого в майбутньому, — потрібна певна теоретична робота, відповідні наукові знання. Бо в нас сьогодні, виявляється, усі за реформи, усі реформатори.

На жаль, чіткого усвідомлення сутності реформ, їх напрямів тощо українське суспільство до цього часу не має, як не має його і владна еліта. Можна констатувати, що в суспільстві є відчуття загальної необхідності реформ, але ще не сформувались чіткі уявлення про те, які вони мають бути і, головне, хто і як має їх здійснювати. Досить познайомитись з більшістю програм політичних партій, аби переконатися в цьому. Що тоді казати про пересічного громадянина?.. І відповідальність за такий стан суспільної свідомості несе, насамперед, пануюча владна верхівка, яка зобов'язана була, відповідаючи на суспільну потребу, організувати науковий пошук та стимулювати необхідні теоретичні дослідження у цій сфері, залучивши всі кращі інтелектуальні сили суспільства до цього пошуку (замість того, щоб імітувати «теоретичні» дослідження, коли певні, одні й ті самі групки фахівців просто списують рекомендації закордонних радників та підкидають їх то президенту, то уряду, то парламенту).

Отож, особливої ваги набуває робота Інституту законодавства Верховної Ради України щодо розробки теоретичних проблем здійснення

державно-правової реформи; робота, могутній поштовх і додаткову вагу якій, поза сумнівом, надасть ця науково-практична конференція. Адже мова, по суті, може йти про теоретичний прорив у вітчизняному суспільствознавстві, хоч би як це кому й не здавалось гучно сказаним. Розроблений фахівцями інституту проект Загальної концепції державно-правової реформи в Україні, який нині розглядається в комітетах Верховної Ради України, — це теоретичний документ, з моєї точки зору, високого наукового рівня, що акумулює сучасні досягнення теорії управління, політичної та юридичної науки. Очевидно, він і має стати основою обговорення на конференції. Тому зупинюсь на цьому трохи детальніше.

Необхідно відзначити, насамперед, цілком обгрунтований методологічний підхід авторів Загальної концепції до проблеми реформування інститутів громадянського суспільства і держави в Україні. В конкретних історичних умовах, що склалися в нашій державі в останні роки, існує потреба не просто в окремих реформах, а в системному реформуванні суспільства. Отже, потребують реорганізації, передусім, інститути держави, публічної влади як суб'єкта такого реформування. Я вже казав, у нас сьогодні немає єдиного суб'єкта реформ, який міг би їх здійснювати. Відтак цілком логічно розпочинати саме з державно-правової реформи.

Цей висновок підтверджується і негативною практикою соціально-економічних та політичних перетворень останніх років. Без свідомого, заінтересованого і єдиного владного суб'єкта не може бути системного реформування суспільства, а ізольовані одна від одної окремі безсистемні реформи (економічні, соціальні тощо) приречені на провал. На жаль, розуміння цього досі бракує владній верхівці і не лише їй.

Друге, що слід відзначити у методологічному аспекті, це більш-менш

(Закінчення на 4-й стор.).

У номер

ЄЛЬЦИН: «Ми не розучилися радіти успіхам одне одного»

Учора Борис Єльцин виступив із традиційним радіозверненням. Цього разу йшлося про україно-російські відносини. «Під час недавніх переговорів ми ще раз переконалися, що разом нам багато що може вдатися, — зазначив Борис Єльцин. — Вирішили, що час зайнятися створенням спільних підприємств, вкладати кошти в нафтопереробку, енергетику та інші галузі...

Росія й Україна — найбільші країни СНД. Не буде в нас нормальних торговельних відносин — не складеться і єдиний економічний простір Співдружності...

За минулі роки ми не змогли усвідомити спільні інтереси й вигоди. Вчасно побачили, куди може завести взаємна непоступливість... Сьогодні російсько-українські відносини пішли вгору. У лютому Президент України буде в нас із державним візитом. Переконаний: робота щодо взаємного зближення обов'язково триватиме. Цього хочуть наші народи. Адже що не кажіть — ми не розучилися радіти успіхам одне одного».

Премія — п'ятдесят автомобілів

(Початок на 1-й стор.).

І ось пізня осінь. Час, коли аграрники підбивають підсумки. І що ж показала осінь? Якщо загалом сільське господарство Дніпропетровщини продовжує скочуватися, то "Наукова" — на піднесенні. Зернових — по шістдесят центнерів з гектара, молока — майже десять тисяч кілограмів від кожної корови.

Днями тут улаштували свято відзначення найсумлінніших. П'ятдесят трактористів, комбайнерів, доярок одержали в нагороду автомобілі — тридцять «Таврій» і двадцять «Жигулів». Також вручено десять мотоциклів з колясками, десятки двокамерних холодильників, телевізорів, пральних машин.

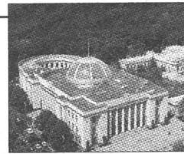
Генеральний директор «Наукової» Микола Агафонов вважає, що це ще й не сповна поціновано працю чудових трудівників фірми.

Ось як, виявляється, можна працювати в Україні. Кадри вирішують усе. Якщо вони — вирішують.

Цікаво, а чи не збирається хтось пришити «компромат» Павлові Лазаренку ще й за те, що він розбудував, цілком оновив два сільських райони за той порівняно короткий час, коли керував виконавчою владою на Дніпропетровщині?

Шкода, що нинішню владу більше влаштовує догідлива посередність. Талановиті — незручні. Бо — з характером.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комітет з питань базових галузей та соціально-економічного розвитку регіонів розглянув проект закону про державну підтримку суднобудівної промисловості України за участю відповідних відомств.

Учасники засідання висловилися за підтримку законопроекту, який має створити умови для додаткового залучення іноземних інвестицій в економіку України, забезпечення економічних інтересів держави в нарощуванні обсягів виробництва вітчизняних підприємств, розвитку та ефективного використання високого виробничого, науково-промислового та експортного потенціалу суднобудівної промисловості.

Основною умовою досягнення цього, на думку автора проекту народного депутата В. Ємельянова, є вдосконалення на законодавчому рівні механізму надання Кабінету міністрів права виступати гарантом виконання підприємствами суднобудівної промисловості зобов`язань за контрактами замовників іноземних держав, з якими Україна ще не має офіційних двосторонніх відносин.

Приміром, це дасть змогу тільки флагману вітчизняного суднобудування ДП "Чорноморський суднобудівний завод" укласти контракт на будівництво 16 суден на суму понад 160 мільйонів доларів США, що сприятиме стабілізації роботи підприємств суднобудівної галузі, металургії, машино- та приладобудування, деревообробної і легкої промисловості тощо.

Народні депутати запропонували Верховній Раді розглянути і прийняти законопроект як невідкладний.

Прес-служба Верховної Ради України.

Реорганізація інститутів публічної влади — пріоритетний напрям реформ в Україні

(Початок на 1-й, 3-й стор.).

чітке визначення меж державно-правової реформи, що розглядається авторами концепції як перетворення інститутів публічної влади (тобто владних інститутів держави та місцевого самоврядування). Можна дискутувати, якою мірою саме таке обмеження відповідає усталеним теоретичним уявленням, але з позицій практичної реалізації державно-правової реформи у такому визначеному, певному окресленні концепція Інституту законодавства вигідно відрізняється від тих підходів, які пропонували, скажімо, Мін'юст та інші. Якщо ми розглядаємо публічно-правову і приватно-правову сфери як щось відносно самостійне, що відображає взаємовідносини держави і громадянського суспільства, то, мабуть, варто інститути публічної влади також розглядати як самостійний предмет реформ, на відміну від такого предмету, як інститути громадянського суспільства.

Така теоретична абстракція дає можливість чіткіше, як показує згадана концепція, визначити всі необхідні складові реформи, підійти до неї системно і комплексно, сконцентрувавши зусилля на певній сфері перетворень. Навпаки, якщо розглядати правову реформу як зміну усіх правових інститутів (тобто фактично зміну усього законодавчого масиву), то така всеосяжність не дає можливості виділити реформи економічні, соціальні, політичні тощо, а отже, розмивається організаційна основа здійснення реформи. Вона стає нездійсненною. Тут слід використовувати метод поступових наближень, уникаючи розпорошення уваги і сил суб'єкта реформ. Бо, як сказав один видатний філософ, хто хоче усього, насправді не хоче нічого.

З іншого боку, не можна забувати, що будь-яке штучне спрощення уявлень про суспільство і державу може лише зашкодити, як це свідчить практика монетаристського насильства над економікою. Тому необхідно постійно тримати в уяві органічний зв'язок державно-правової реформи з іншими реформами, насамперед політичними та економічними. Адже, реформуючи, наприклад економічну систему, ми вносимо зміни в державне управління нею, а відтак змінюємо ті чи інші державні інституції. Проблема переходу на галузевий чи функціональний принципи управління економікою вимагає відповідного реформування системи виконавчої влади тощо (зауважу, принагідно, що абсолютизація і галузевого, і функціонального підходів в управлінні економікою є помилковою. Лише гармонійне в даних конкретних умовах поєднання обох принципів відповідає науковим засадам організації управління.).

Але, повторюю, для того, щоб синтезувати, необхідно спочатку здійснити аналіз, визначити, які складові і в якій послідовності, якими зв'язками синтезуються. Інакше ми не визначимо пріоритети в реформах, увесь час будемо натикатись на загальне, яке ми не врахували, пірнувши відразу у сферу часткового, конкретного, лише на перший погляд очевидного. Хіба не підтверджує цей висновок практика здійснення економічних реформ не лише в Україні, а й у Росії, інших країнах СНД? Не визначивши суб'єкта всіх реформ як загальну передумову, влада постійно стикається з пробуксовкою її реформаторських заходів. З цієї точки зору в умовах крайньої необхідності системи реформ Україні об'єктивно потрібна політика компромісу, а не протистояння, політика концентрації та консолідації різних політичних сил навколо загальнонародних і загальнодержавних інтересів, а не політика за принципом «розділяй і владарюй», нав'язана сьогодні пануючими владними силами. За великим рахунком, вона є антинародною, антидержавною, бо саме ця політика, а не якась міфічна загроза реваншу певних політичних сил, заважає здійснювати необхідні Україні реформи, гальмуючи її розвиток, руйнуючи її тіло й душу. В цьому найглибша суть усіх сьогоднішніх проблем нашої країни, якими б ідеологічними побрехеньками її не приховували від народу. І цю сутність даного етапу нашого розвитку найперше повинні розуміти і роз'яснювати людям вчені, інтелектуальна еліта країни.

Нарешті, ще одне зауваження стосовно методології підходу до державно-правової реформи. На мій погляд, і теоретично, і з практичного досвіду випливає необхідність у схемі, запропонованій Інститутом законодавства, тобто: Загальна концепція державно-правової реформи плюс чотири концепції з окремих напрямів реформ, які автори назвали парламентською, адміністративною, судово-правовою та муніципальною (або місцевого самоврядування) реформами.

У такому випадку Загальна концепція є інтегруючим документом загальнометодологічного характеру, який спрямовує здійснення названих вище конкретних реформ в одне русло. Без такого інтегруючого спрямування кожна з концепцій цих окремих реформ навряд чи буде реалізована повноцінно. Адже не секрет, що судово-правова реформа, концепцію якої схвалили ще п'ять років тому, м'яко кажучи, пробуксовує, в тому числі через відставання інших напрямів державно-правової реформи, насамперед адміністративної.

Є ряд інших моментів Загальної концепції державно-правової реформи, які заслуговують на увагу. Я не буду спинятися на них тепер, але, сподіваюсь, про це скажуть у виступах учасники конференції. Це і визначення концепцією мети, основних завдань та принципів державно-правової реформи, її основних напрямів та засад здійснення. Особливо хотів би відзначити розділ концепції, що стосується засобів і технологій здійснення реформи. Адже це чи не найслабкіше місце в усіх програмах реформ і разом з тим чи не найважливіша складова реалізації будь-яких програм чи реформаційних проектів. Проект Загальної концепції стосовно цього вигідно відрізняється від інших підходів, на загальному рівні визначаючи названі складові. Водночас проблема полягає якраз у конкретизації передбачених Загальною концепцією засобів і технологій при відпрацюванні концепцій парламентської, адміністративної та інших реформ, у визначенні специфічних засобів і технологій проведення тієї чи іншої реформи.

Думаю, принципово важливим для визначення змісту реформи, її ідеї є питання про глибину перетворень інститутів публічної влади, або, інакше, радикальність державно-правової реформи. Мабуть, немає потреби доводити, що це проблема більше політична, ніж юридична чи організаційно-методична. Глибина реорганізації інститутів держави, її інтенсивність визначаються в кінцевому підсумку співвідношенням політичних сил у даний момент, які виступають за проведення реформи або проти неї, переслідують ті чи інші політичні цілі. З іншого боку, не можна не враховувати об'єктивних умов, що існують на час здійснення реформи.

Однією такою є наявність нової Конституції України, яка за своїм змістом не просто політико-правовий акт, який фіксує систему суспільних відносин, правопорядок, що склався на момент її прийняття, а й містить у собі значний потенціал розвитку і основних інститутів громадянського суспільства, і демократичних інститутів публічної влади в Україні. Як я вже зазначав, Конституція України 1996 року — своєрідний політико-юридичний дороговказ, або компас суспільних перетворень. Отже, впровадження усіх положень чинної Конституції, яка регулює весь спектр суспільних відносин, вимагає здійснення комплексу реформ: економічних, соціальних, політичних, гуманітарних, в тому числі й державно-правової реформи.

Іншою принциповою умовою здійснення реформ в Україні є недостатня соціально-політична структурованість суспільства і відсутність єдності влади, єдності суб'єкта реформ. Відтак об'єктивно необхідною на даному історичному етапі є політика компромісу різних соціально-політичних сил суспільства з метою консолідації їх для досягнення єдності влади.

Очевидно, виходячи з такого підходу, автори проекту концепції обмежили загальний характер і ступінь реформування державно-правових інститутів впровадженням і конкретизацією в законах вимог до організації системи державної влади та місцевого самоврядування, визначених Конституцією України. Можливо, це оптимальне на нинішній момент рішення. Характерною щодо цього є спроба внесення змін до Конституції України під час сьомої сесії Верховної Ради України. Законодавча ініціатива більш як 160 народних депутатів України не була підтримана більшістю парламенту, хоча йшлося лише про деякі уточнення положень Конституції, які істотно не впливали на організацію влади в Україні, не змінювали її конституційних засад і які вимагає життя.

Водночас зрозуміло, що від того, які політичні сили прийдуть у наступний парламент, яку політику проводитиме майбутній Президент України, залежить радикалізація державно-правової реформи чи, навпаки, її припинення взагалі.

Слід, очевидно, погодитися і з тим, що пріоритетним напрямом державно-правової реформи є здійснення парламентської реформи. На цей момент я уже звертав увагу в своїх виступах, зокрема в газеті «Голос України» в зв'язку з початком восьмої сесії. Проблем, пов'язаних з реформуванням законодавчої функції держави, залишається достатньо, хоча саме в цьому напрямі відбулись найпомітніші зміни. Але необхідно знати, що проблеми удосконалення законодавчого процесу не розв'язати без внесення відповідних уточнень до Конституції України, без прийняття необхідних законодавчих актів парламентського права. І тут парламент має одержати теоретичну допомогу від науковців не лише Інституту законодавства, а й інших наукових установ. Ми розраховуємо на це.

Ще кілька слів про інші напрями державно-правової реформи.

Адміністративна реформа, тобто реформа системи державної виконавчої влади, безсумнівно, є ключовим напрямом державно-правової реформи, від якого визначальною мірою залежить якість державного механізму. Невипадково здійснення адміністративної реформи пов'язане з найбільшими складнощами, її концепція уявляється найбільш невизначеною теоретично.

Ще раз підкреслю, що без розгляду цієї проблеми в контексті комплексної державно-правової реформи сама адміністративна реформа нічого не дасть. Створена ж для цього комісія народить в кращому випадку ще один безплідний проект.

Це саме стосується і комісії із земельної реформи. Не можна, не маючи загальної концепції, не зібравши колективу фахівців, які здатні на компроміси, досягти позитивного результату. Окрім шкоди, державі це нічого не дасть.

Дещо певніше бачиться концепція судово-правової реформи. Хоча й тут існує чимало проблем, що вимагають додаткового теоретичного осмислення, враховуючи недостатню конституційну визначеність судової системи в Україні.

Нарешті, вимагає грунтовного теоретичного осмислення реформа системи місцевого самоврядування, яка, фактично, лише позначена в Конституції і ще є на початку свого становлення.

Враховуючи сказане, перспектива здійснення державно-правової реформи в Україні, якщо оцінювати ситуацію об'єктивно, уявляється складною, бо вона стримується багатьма негативними чинниками, головний серед яких — відсутність належного суб'єкта реформи. Ще і ще раз необхідно наголосити — лише скоординовані дії владних структур дадуть можливість досягти мети реформування інститутів публічної влади. І лише за умови науково обгрунтованого підходу до здійснення реформ.

Автори проекту концепції слушно вважають, що комплексний характер державно-правової реформи означає необхідність застосування під час її здійснення усіх методів управління в їх органічній єдності. Гнучке поєднання нормативно-директивного управління з матеріальною заінтересованістю виконавців, формуванням у них відповідних настанов на виконання завдань реформи, залучення до її здійснення широкого активу політичних та громадських організацій, використання потенціалу засобів масової інформації, неухильне дотримання основних принципів здійснення державно-правової реформи - лише за цих умов є реальна можливість виконання основних завдань реформи, досягнення її мети.

Процес реформування владних інститутів має узгоджуватись також з реформуванням економічної системи та основних інститутів громадянського суспільства, враховувати особливості інтегрування суверенної України у світове співтовариство.

У Загальній концепції пропонується механізм організаційного забезпечення, про який мені також доводилось уже говорити. Зокрема, з метою загальної координації розробки та здійснення державно-правової реформи пропонується створити Вищу координаційну раду з питань державно-правової реформи, яка мусить мати статус координаційно-дорадчого органу, що не підміняє собою будь-які інші державні органи, а приймає рішення рекомендаційного характеру з питань визначення концепцій, погодження проектів законодавчих актів та ходу здійснення окремих реформ і державно-правової реформи в цілому. Головою Вищої координаційної ради може бути Президент України.

Безпосередньо готувати аналітичні та законопроектні матеріали з питань державно-правової реформи має спеціально утворений при парламентові України міжвідомчий науково-методичний і координаційний підрозділ (Центр законодавчих ініціатив з питань державно-правової реформи). У підготовці зазначених аналітичних та законопроектних матеріалів для розгляду їх Вищою координаційною радою повинні брати участь відповідні відомчі структури Міністерства юстиції, правоохоронних, інших державних органів, а також наукові установи й організації. На основі рекомендацій Вищої координаційної ради відповідні державні органи затверджують програми та організаційні заходи щодо здійснення державно-правової реформи.

На жаль, ці пропозиції, спрямовані на координацію дій владних структур, чомусь досі не мають не лише підтримки, а й розуміння взагалі. Можливо, впливає те, що наближаються вибори народних депутатів та майбутні вибори Президента України. Але ж треба думати насамперед про потреби народу і держави, а не про утримання влади. Ми не маємо права ще рік-два залишати країну без необхідних реформ.

У зв'язку з цим я бачу головне завдання цієї науково-практичної конференції в тому, щоб додатковим впливом наукової думки стимулювати владу до необхідних реформаторських кроків. В умовах, що склалися на даному етапі історичного розвитку, роль наукової інтелігенції України як ніколи відповідальна.

Закликаю вас виконати цю високу місію успішною роботою науково-практичної конференції.

Політ над тротуарними зозульками

Люди вулиці

***Н**а жаль, ми вже звикли до прошаків: метро, електрички, переходи, магазини, вулиці «задихаються» від злиденного запаху жебрацтва. Щороку правоохоронці затримують понад 25 тисяч старців, і кількість їх, на жаль, зростає. Хто вони? Невже присутність у цивілізованому світі жебрання — явища, здавалося б, застарілого — неминуча?*

Її Величність Старість із простягнутою рукою

У строкатому товаристві прошаків почесне місце займають старі. Ніяково якось запитувати у старенької бабусі, що змушує її просити милостиню. Зрештою, і недоречно. Тому ми кладемо у тремтячу, поручену роками й важкою працею руку монети і швиденько відводимо очі, відганяючи невеселі думки про Її Величність Старість.

На Заході літні люди кажуть, що тільки на пенсії починається життя: відвідування музеїв та театрів, перечитування проковтнутих похапцем у молодості томів, закохування та мандрівки — про старість свого часу подбала молодість. Наші старі, на жаль, не можуть похвалитися таким умиротвореним життям. Принаймні ті, хто не накладав побільше у скриню. Зрештою, й ті, хто зробив це, скористатися накопиченим не можуть... Виходить, ціле життя роби, а на старість милостиню проси.

Звісно, держава час від часу видає сяку-таку пенсію, але її не вистачає навіть на прожиття, не кажучи вже про якісь там мандри. Боячись опинитися під тином, самотні люди оплачують дедалі дорожчі комунальні послуги, залишаючись наодинці з порожніми гаманцем і шлунком. А коли вже несила, чимчикують на вулицю —може, добрі люди зглянуться на старість.

За рахунок чуйних людей живе і Анатолій Миколайович, «працівник» метро. З ціпком в одній руці (він інвалід) і обов'язковим атрибутом — табличкою в другій бродить вагонами на Лук'янівській лінії київського метро.

Історія його життя й теперішнього буття типова. Сидів за розбій, майно свого часу конфіскували. Дітей немає, дружина покинула ще десять років тому. Живе на 36 гривень пенсії та на такі ж копійки своєї подруги, інваліда на милицях, яка прийняла його до себе. Грошей цих, звісно, не вистачає. От і змушені «підробляти» у підземці: він — на «Лук'янівській», вона — на «Дружби народів».

Подорожні балагани торботрясів

«Табличкових» жебраків доводиться досить часто зустрічати і в електричках. Історії багатьох врізалися в пам'ять. Двогодинна поїздка інколи нагадує балаган, де продавців шоколадок та газет змінюють лазарі, і все це — під акомпанемент цілого оркестру здорових дядьків, які після «Ой, на горі два дубки» простягають подорожнім коробку на «чайові». Куди не глянь — прохачі. Просто розгублюєшся: кому подати, а кому ні, адже жалість викликають усі.

Жінка, в якої згоріла хата, а вона сам на сам із чотирма дітками. Хлопчик, який залишився без батьків. Хвора-епілептичка з малим дитям. Дід, який насилу переставляє ноги і чи то молиться, чи то пісеньку мугикає. Біженці-молдавани зі своїм «ми люди нездєшніє». Молодиця, яка нахабно смикає пасажирів за рукав і тиче засмальцовану довідку, що її малеча помирає. Ми кривимося, відвертаємо погляд, удаємо, що не чуємо, та все ж подаємо «хто скільки може». І думаєм: невже всі представники цієї величезної гвардії торботрясів справді бідні, хворі й голодні?

Панове, же не манж па сіс жур!

Виявляється, ходити з торбами далеко не всіх жебраків змушує життя — серед них трапляються справжні ділки. Звісно, виловити цих «мудреців» у різнобарвному злидарському морі буде непросто, якщо вам раптом закортить перейняти їхній досвід. Зовні все має цілком пристойний вигляд: людині не вистачає на хліб. Заморені голодом повідають про свою злу долю, яка штовхнула їх просити милостиню. А ви хочте вірте, а хочте — ні. Адже який старець зізнається, що «сюди» він приходить на роботу, як ви в офіс чи на завод, і отримує гроші за чесне простоювання в переході та акторські здібності. Таких, звісно, не знайдеться. Хоча знають про це всі. Переконують у цьому і власні спостереження.

Мідний гріш для дітей підземелля

Чи подумали б ви коли-небудь, що, подаючи «на пропітаніє» бабі, насправді подали 13—14-річній дівчинці? Так, діти (нерідко вихідці з неблагополучних сімей) також угледіли в старцюванні легкий хліб. Трішки кмітливості — і малолітні актори, нап'явши на себе дрантя, перевтілюються у немічних бабусь. Та їм часом не вистачає професіоналізму: забувають, що грають на публіку, і можуть зняти маску якраз у той неслушний момент, коли сильнішому спадає на думку допомогти слабшому. Ось так ми й «купуємося». Ситуація дещо нагадує фільм «Небеса обітовані», де кмітлива героїня Лії Ахеджакової вміла вичавити сльозу з перехожого, а потім просаджувала зароблене у ресторані.

До ресторанів діти не ходять, а тому зароблене витрачають на улюблені жуйки, шоколадки, деякі модні речі й таке інше. Не всьому ж підростаючому поколінню, яке бажає мати свої «кишенькові», ходити брудними електричками з газетами чи мити «мерседеси» новим українцям.

З 12-річним Сашком я познайомилася біля комерційного кіоска, де він із пискливим «тьотенька, дайте пять копеєк» чіплявся до покупців. Мовчанка у відповідь на мої запитання свідчила, що хлопець хоче, аби його залишили у спокої. Та дещо неохоче промимрив, і я дізналася, що батька у нього нема, живе з матір'ю-п'яничкою, яка забуває про існування сина...

Інша малолітня старчиха підійшла сама і переслідувала мене ще хвилин із п'ять, не задовольнившись відмовою у допомозі. При цьому виявила знання своєрідної лексики, яку чув далеко не кожний дорослий любитель «відправити якомога далі».

Так що будемо звикати і до маленьких канюк, адже їм також є на що поскаржитися. Нехай не на мізерну пенсію і відсутність здоров'я — на нещасливе дитинство, покинутість і непотрібність.

Бізнес по-схимницьки

У «бізнесі жебракування» модно працювати під схимниць, використовуючи відповідне вбрання. Цих «служительок божих» ви можете зустріти зазвичай на проїжджій частині, де вони заважають вільному рухові машин, деякі промишляють у переходах. Свого часу фальшивих монашок «розкушували» дуже просто: просили прочитати «Отче наш». Подібний експеримент можете провести і ви.

Про таких «черниць» говорили і писали чимало. Проте, подаючи десь в електричці чи на вулиці «на відбудову храму», багато хто й досі не відає, що церква не практикує збирання грошей у такий спосіб.

Краще просити, ніж красти...

Із жебрацьких способів добування грошей виокремлюють два: активний і пасивний. Останній обмежується звичайним простяганням руки. Любителів активного заробітку також вистачає, і 15—20 відсотків жебрацького загалу почесно займають бродяги. Вони ведуть «кочовий» спосіб життя, яке цілком їх влаштовує. В основному підробляють, а коли не хочеться — канючать, прикидаючись старими чи безнадійно хворими. Вороги свого здоров'я «прикрашають» себе незагоїними виразками-ранами. Досить часто це робиться з метою покуштувати «міцненької». А коли «дегустація» перетворюється на гулянку, прийти до тями допомагають уже у приймачі-розподільнику. Загальні прикмети людини, яка потрапляє сюди, приблизно такі: вона має робітничу спеціальність, але через непотрібність її державі (чи з інших причин) за фахом не працює; без певного місця проживання; самотня; зловживає спиртним; потрапляє сюди не вперше.

Конкуренція в будь-якій справі змушує вдаватися до нових методів заробітку, і ця «професія» не виняток. Кілька років тому органи внутрішніх справ контролювали торботрясів: їхня щомісячна «зарплатня» становила на нинішні гроші не мало не багато 300—400 гривень. Нині, хоча контроль і «пом'якшав», про непоганий прибуток голодранців-професіоналів (до 200 гривень за день) міліція знає. Серед них трапляються так звані нагромаджувачі, які складають копійку до копійки. Як розповідає чоловік з цього товариства, таким «злидарям» гріх скаржитися на життя. Вони і не скаржаться. Тільки от заробляти стає важче: конкурентів більшає.

Олег Степанюк, 46-річний бомж, переконаний, що свою долю склав сам. Після «тюряги» опинився на вулиці — дружина покинула, а квартиру відібрали. Потрапив у бродяжну компанію, порвати з якою тепер означає залишитися без шматка хліба. Але «ми не крадемо, ми тільки заробляємо».

41-річний Микола Бойченко, мешканець Луганської області, каже, що він живе так, як йому подобається. Раніше працював у колгоспі, та набридло. У Києві опинився випадково — захотілося столицю подивитися. Ось і «дивиться» вже п'ятий місяць, вештаючись по базарах та монастирях.

Так і «гастролюють» подерті «бізнесмени» з місця на місце, шукаючи легкого підробітку і безтурботного життя. А коли з'являються негаразди — чимчикують на відпочинок до розподільника «за власним бажанням», аби бодай на місяць мати дах над головою.

Таємниця за сімома замками

Нелегка справа — витягти потрібну інформацію, а надто коли не знаєш, звідки. Після численних безрезультатних телефонних дзвінків у різні установи в пошуках покровителя всіх бідарів приходиш до висновку, що жебраки нікого не цікавлять. Бродягам у цьому відношенні пощастило більше: для них діє спеціально створений приймач-розподільник, ведеться статистика. І займається ними міське управління внутрішніх справ. А щодо старців тут повідомили, що рівень боротьби з цими «вуличними проявами» набагато знизився. До 1995 року їх контролювали, тепер, на жаль, — ні.

Про це повідомив і дільничний інспектор (який виявив бажання залишитися невідомим). Міліція в курсі жебрацького «бізнесу» і знає способи та розміри подібних підробітків. А насамкінець і тут порадили звернутися до соціальних служб.

Однак наступні мої звертання небагато прояснили. Так, працівник Міністерства соціального захисту населення (представитися відмовився) запевнив, що жебрацтво — цілком нормальне явище і не є правопорушенням; це лише спосіб життя, на який кожен має право. Управління ринку праці та зайнятості населення при Міністерстві праці, на жаль, потрібними даними не володіє. Науково-дослідний центр проблем зайнятості населення та ринку праці справді колись займався цим питанням, та навіть старі дані знайти важко.

Підводячи риску, можна сказати, що ігнорування державою жебрацьких проблем свідчить про неблагополуччя суспільства. Проте зрозуміло: не від добрих і чуйних людей, що подають милостиню, залежить швидке чи повільне його видужання.

Тетяна МІШИНА.

У номер

● *Черкаси*

Депутати йдуть у народ

На Черкащині побував заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка. Разом з народним депутатом по Смілянському виборчому округу № 422 Борисом Пономаренком він провів низку зустрічей з мешканцями Сміли. В них взяли участь правоохоронці міста, учнівсько-викладацький колектив технікуму харчової промисловості, працівники АТ «Смілянський машзавод» та виробничого об'єднання «Орізон».

● *Одеса*

100 тонн з далекої Атлантики

Супертраулер, названий іменем убитого влітку редактора газети «Вечірня Одеса» Бориса Дерев'янка, розпочав промисел в Атлантичному океані. За три перші дні добуто 100 тонн риби — показник, як для початку, досить високий. Попереду в екіпажу «Бориса Дерев'янка» — багатомісячна напружена робота на неспокійних океанських просторах.

● *Київ*

Перше золото з надр України

У четвер на засіданні Кабінету міністрів України Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко продемонстрував перший зливок викопного золота, добутий у нашій державі. Зливок золота вагою близько 500 г отримано Державним геологічним підприємством «Центрукргеологія» на Клинцівському родовищі золота в Кіровоградській області, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Як підкреслив В. Пустовойтенко, перше українське викопне золото підтверджує, що Україна в недалекому майбутньому може ввійти до числа країн світу, що мають власну золотодобувну і золотопереробну промисловість. Прем'єр-міністр привітав геологів з 80-річчям утворення Державної геологічної служби України, відзначив значний успіх геологів у вивченні надр держави.

Комітет Верховної Ради України у закордонних справах і зв'язках з СНД висловлює щире співчуття заступнику голови комітету, народному депутатові України ЗАЙЦЮ Івану Олександровичу з приводу тяжкої втрати — смерті його батька

Олесандра Федоровича.

Олекса ВАЩЕНКО, *журналіст*

Пам'ять тижня

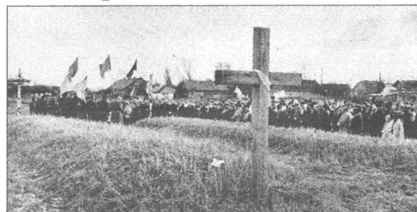
«Нас тут триста як скло товариства лягло»

21 листопада — 76 років від дня розстрілу котовцями 359 українських патріотів

Базар. Селище в Народицькому районі на Житомирщині, увіковічене в людській пам'яті. Це тут Степан Щербак, на пропозицію Котовського перейти всім полоненим українським воякам на службу до червоноармійців, кинув йому в обличчя: «Я козак 6-ї дивізії — Щербак! Від себе й козаків, яких я знаю, кажу вам: «Ми знаємо, що на нас чекає, і ми не боїмося смерті, але до вас служити не підемо...».

Розстріляли всіх полонених — 359 чоловік — 21 листопада 1921 року, змусивши перед тим вирити собі величезну яму. Як стверджують очевидці, 70 кроків завдовжки і 4 — завширшки.

Так трагічно закінчився Листопадовий рейд головної Волинської групи під керівництвом генерал-хорунжого Юрія Тютюнника. За 15 діб другого зимового походу Української Повстанської Армії група пройшла з боями понад 750 верстов. Було знищено багато ворогів, а у Коростені повстанці звільнили з в'язниці 470 місцевих селян, які відмовлялися здавати комуністам хліб. Та сотні загинули...

На братських могилах повстанців уже кілька років поспіль відправляють панахиду по розстріляних героях, організовують мітинги пам'яті. Їхні імена навічно викарбувано на встановленій тут пам'ятній дошці.

Фото автора.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Нагорода тижня

«СВІТОЧ» Є СВІТОЧ. І ЦИМ УСЕ СКАЗАНО...

***Українська** асоціація якості та Український союз промисловців і підприємців провели національний конкурс якості відповідно до європейської моделі ділової досконалості. У номінації «Великі підприємства» переможцем конкурсу визнано львівську кондитерську фірму «Світоч».*

На «Світочі» накопичено чималу колекцію міжнародних нагород і відзнак, але всі ці «факели», як зауважив на прес-конференції керівник фірми Андрій Тавпаш, годі порівнювати з високою національною відзнакою. Бо критерії відбору відповідали світовим стандартам. У національному конкурсі, одна з цілей якого — визначити конкурентоспроможність українських виробників, брало участь 27 підприємств із 14 областей України та Києва. Чому саме світочани виборoли першість?

Нині кожен п'ятий кілограм солодощів в Україні виробляє фірма «Світоч». Якість львівських кондвиробів конкуренти прискіпливо перевіряли в лабораторіях різних країн світу і визнали її високою, бо фантазійний, оригінальний смаковий букет кондитерам створюють на базі найкращої натуральної сировини. Та це лише один із критеріїв комплексного і ємного поняття «якість». Європейська модель ділової досконалості охоплює всі напрями діяльності підприємства — від планування до маркетингу, ключаючи охорону навколишнього середовища. Комплексна система загального управління якістю стала одним із стратегічних завдань фірми «Світоч». Впродовж її торує шлях до реалізації інвестиційних проектів, освоєння сучасних технологічних ліній, забезпечує вихід на нові ринки збуту.

Лише за сім місяців цього року на оновлення основних фондів, ремонт обладнання, механізацію й автоматизацію виробничих процесів освоєно майже 12 мільйонів гривень. Створена й діє інформаційно-комп'ютерна система, у складі якої функціонує 120 автоматизованих робочих місць у всіх основних виробничих підрозділах і службах управління. Стабільний попит у споживачів забезпечено завдяки гармонійному поєднанню смакових якостей, зовнішньої привабливості й помірної ціни. Лише впродовж останніх трьох років випуск шоколаду за власною фірмовою рецептурою зріс від двох до 98 відсотків(!).

На рівні побутовому «Світоч» — це солодке задоволення. На рівні державному фірма є світочем на шляху до європейської і світової спільноти. Саме цей чинник символізує висока нагорода, яку вручив Андрію Тавпашу Президент Національної академії наук України Борис Патон.

Дошка пошани

«Я — Чубайс!»

Будинок для божевільних.

Палата «Бонапартів».

Сеня бичком-третячком вибрикує по палаті і вигукує: «Я — Чубайс! Я — Чубайс!».

Лікар не витримує кількагодинної чубайсії, влітає у палату:

— А я — Борис Березовський!

Сеня отетеріло дивиться на лікаря і кричить:

— Не вірю! Не вірю! Покажи 450 тисяч баксів!

Лікар виймає з кишені жменю-другу усіляких пігулок:

— Ось!

— Ти диви, — чухає потилицю Сеня, — справді ББ!..

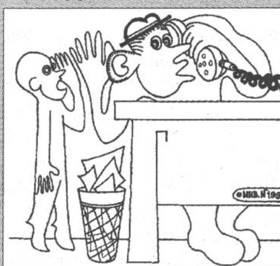
Раптом:

— Ге, ге! — заходиться реготом Сеня. — А підмазувати то нікого! Сергія Доренка в нашу палату ще не перевели!!!

І знову — радісно: «Я — Чубайс! Я — Чубайс!».

Цур, без підказки!

Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко:

«Якщо уряд робитиме деякі помилки, йому треба підказувати...»

ВІД ЧЕРГОВОГО: А якщо нинішній уряд (Боже, що я кажу) — це теж помилка?.. Кому підказувати?!

Із домовини я вас бачив...

Шановний, якщо ти побачиш на вулиці громадянина, котрий тягне на горбу домовину, — зупинися! Але не поспішай із запитаннями. Просто підстав своє плече. Допоможи бідоласі доперти його сумний вантаж до прохідної заводу чи навіть начальницького кабінету. Цілком імовірно, що чолов'яга прямує саме до його столу із переговорними пристроями і «телефоном-соткою».

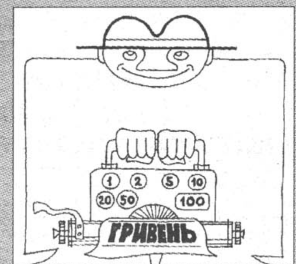
Що означає твоє здивоване: «На біса домовина директору»? Справді, директорові воно, очевидно, як мертвому припарка, а от прибульцеві — це місце для голодовки! Не вірите — запитайте в генерального директора «Краснодонвугілля» Володимира Фічева. Ні, це не він, вибачте, у домовині лежить посеред своєї контори, а один з його колишніх шахтарів, інвалід праці Георгій Смирнов. 49-річний чоловік у такий загробний спосіб висловлює протест, оформивши його в тридцяти пунктах: від виплати гірникам заборгованості в зарплаті — до оголошення Президентом надзвичайного політичного й економічного стану в країні. Їх він час від часу зачитує по телефону. Апарат з цієї смертельної нагоди прилаштували біля самісінької домовини. Отож, Смирнов тепер може спілкуватися із цим світом, прямо не виходячи зі свого тепленького місця. Звідси він і повідав блідому як смерть директорові і всьому небайдужому шахтарському людові, що триматиметься до кінця... Заспокойся, читачу, — до кінця... акції. Я так думаю, бо дуже хочеться саме так думати.

До речі, це четверта голодовка Смирнова. У 1995 році одна з них тривала 53 дні. А нині за таких комфортних умов — контора, домовина, телефон — Георгій Смирнов вважає, що не побити всі свої попередні рекорди — просто гріх. Що тут сказати, коли не: Боже, помагай.

Та що ти, шановний?! Зовсім тебе не розумію. Он чолов'яга під домовиною зігнувся в три погибелі, крекче, а ти ще газету мнеш!.. Мерщій на поміч. Тільки так — без зайвих запитань. А що як...

ВІД ЧЕРГОВОГО: Скільки нас має лягти в домовину, щоб у влади поменшало проблем?

А скільки треба?

— Чув, лідер Ліберальної партії Володимир Щербань хвалився: «Гроші у нас є. Скільки треба — стільки й буде!»

— А Ющенко ж йому що?!

— Тю! До чого тут Ющенко?

— Як! Отак серед білого дня на очах у першого банкіра країни Щербань запустить друкарський верстат і ліпитиме гривню?!

— Стривай, який ще верстат, може, Щербань, власноруч купюри малюватиме!

— Тоді скажи мені, хто у нас за художників у країні відповідає?

— Мабуть, Кравченко.

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Ольга ВАУЛІНА, Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото), «Голос України»

Лихо з УМа в судовому порядку

Справа тижня

У Радянському суді столиці 20 листопада слухали справу «Павло Лазаренко проти редакції газети «Україна молода». Позивач прагне відновлення справедливості і відшкодування моральних збитків, завданих публікацією під назвою «Птахи гнізда Дніпропетрова» («УМ» за 3 жовтня 1997 року). У залі суду зібралися судді, позивач і преса. Чекали на відповідача, та, на жаль, даремне.

Адвокат Віктор Ніказаков просив суд визнати нез'явлення відповідача безпричинним. Справді, шановному судові не було подано документ, який виправдовував би відсутність представників «України молодої». Либонь, дощ завадив...

Позивач — Павло Лазаренко — на судове засідання прибув і заявив судові, що й надалі буде легітимним стосовно судових процедур. Єдине прохання Павла Івановича до третьої влади в особі суду Радянського району було: не зволікати зі слуханням справи і якнайшвидше розставити усі крапки над «і». Однак суддя Саприкіна нагадала позивачеві, що не може відкладати слухання інших справ, бо перед судом усі рівні... Отож, за «живою» чергою наступне слухання призначене на 8 грудня.

— Ця стаття перекручує факти... Шановний пан Дорошенко (головний редактор «України молодої». — **О. В.**) не хоче сьогодні відповідати за статтю, що її він виконав на замовлення, — заявив Павло Лазаренко журналістам після закінчення судового засідання.

За словами пана Лазаренка, на Дніпропетровщині вже три місяці триває перевірка правоохоронними органами понад 150 комерційних фірм з єдиною метою: довести його причетність до тієї чи іншої комерційної структури. Позивач заявив пресі, що недавно вищі посадові особи поставили конкретне завдання: до повернення експрем'єра з Америки порушити проти нього будь-яку кримінальну справу. Передвиборна гонка інколи проходить слизькою дорогою.

— Моя особиста позиція та позиція об'єднання «Громада», очолюваного мною, декому не до вподоби. І шляхом перекручування всієї законодавчої бази, Конституції чиниться шалений тиск, аби тільки усунути з політичної арени тих людей, які мають інакшу думку, — вважає пан Лазаренко.

No comments до наступного засідання.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Словотерапія проти політичного бісівства

Заява тижня

Із заявою-зверненням до співгромадян виступив голова Одеської обласної державної адміністрації, голова обласної ради Руслан Боделан. У ній, зокрема, сказано: «Безпрецедентна за своїми масштабами кампанія цькування правоохоронних органів Одеської області, розгорнута рядом міських керівників з допомогою підручних засобів масової інформації та замовних столичних журналістів, до краю розпалила обстановку в Одесі. До цієї кампанії втягнуто і Одеську міськраду. Мета зрозуміла — дискредитувати одеську міліцію в очах суспільства, будь-що усунути неугодних керівників правоохоронних органів, розчистити шлях кримінальній сваволі. Зрозуміла причина цькування — сьогодні правоохоронні органи проводять розслідування низки дуже серйозних справ, що зачіпають інтереси багатьох відомих у місті осіб...».

Тільки за два останні дні застереження з вимогою змінити спрямованість публікацій і телевізійних програм одержали журналісти газети «Вечерняя Одесса», редактор інформаційної програми телекомпанії РІАК. Пролунали погрози, каже далі Р. Боделан, «і на адресу моєї дочки. Йдеться про життя і здоров'я моїх дітей та онуків».

У заяві зазначається: «Одеситам нескладно здогадатися, хто автор усіх цих провокацій і шантажу. Знаємо ми їх поіменно, і настане час — назвемо!»

На завершення Р. Боделан заявив: «Я упевнений, кампанія політичного бісівства, що вірнопіддано розгорнута у засобах масової інформації, які прислуговують тим, хто уявив себе господарями міста, приречена на провал. Одеса — місто наше, всіх одеситів і належати по праву має всім жителям, а не купці тимчасових правителів!»

Про вибори не лише писати...

Зібрання тижня

Сьогодні про наступні вибори до Верховної Ради говорять усі. Не могли обминути цієї теми і на черговому засіданні Гільдії головних редакторів України. Звичайно, неможливо було очікувати повної одностайності у виступах керівників засобів масової інформації, що представляють різні передвиборні блоки, політичні партії, владні структури, а то й просто мають засновників, які на подих не переносять одне одного.

І все ж головні редактори досягли згоди в одному: у виборах має взяти участь якомога більше журналістів —високих професіоналів, патріотів України і просто порядних людей, незалежно від політичних відтінків і вподобань. Лише тоді поталанить створити в майбутньому парламенті лобі, яке відстоюватиме інтереси національної журналістики, сприятиме її зміцненню. Члени гільдії схвалили вчинок своїх колег, які вже вирішили взяти участь у передвиборній боротьбі —Віталія Адаменка («Праця і зарплата»), Івана Бокія («Сільські вісті»), Богдана Федьківа («Прикарпатська правда») та інших, і обіцяли підтримку тим, хто зважиться на цей крок.

Передплата-98

Ліна КУЩ, «Голос України»

«Шахтар» читає «Голос України» ... і підтримав лотерею газети

(Початок на 1-й стор.)

Що ж, взаємні симпатії газети і футбольного клубу «Шахтар» (президент Рінат Ахметов, перший віце-президент Равіль Сафіуллін, головний тренер Валерій Яремченко) не випадкові. Справді, «Голос України», незважаючи на столичний статус, не обминає увагою жодну визначну подію в житті «оранжево-чорних». Варто віддати належне срібному призерові чемпіонату України і володареві національного Кубка: приводів для добрих слів на свою адресу улюблена мільйонами людей не тільки в нашій державі команда має достатньо.

До речі, немає людей, азартніших за футбольних уболівальників. Тож лише натяку на те, що спонсором лотереї «Голосу України» для передплатників виступив футбольний клуб «Шахтар» (Донецьк), декому буде достатньо, аби не забаритися з візитом на пошту і передплатити «Голос України». Адже двоє щасливців отримають унікальні призи — розкішні фірмові футбольні м'ячі, якими грають футболісти-гірники. Отже, передплачуйте «Голос України», як це роблять гравці і керівники «Шахтаря». Газета і в наступному році широко висвітлюватиме життя цього популярного колективу.

Донецьк.

Заробили, та не отримали

На пропозицію народних депутатів України публікуємо дані Національного банку про стан заборгованості з виплатою заробітної плати загалом в Україні

Затримки виплати заробітної плати по Україні *)

(в млн. гривень)

	на 1 листопада 1997 року Загальна сума заборгован.	на 11 листопада 1997 року Загальна сума заборгован.	на 17 листопада 1997 року Загальна сума заборгован.
Усього по Україні	4771.4	4774.3	4876.2
в тому числі:			
— за бюджетними організ.	731.7	750.9	749.5
— за небюджетними орган.	4039.7	4023.4	4126.7
За всіма підприємствами і організаціями за терміном:			
— до місяця	402.7	395.4	402.4
— від 1 до 2-х місяців	412.5	425.5	441.4
— від 2-х до 3-х місяців	530.2	520.5	528.6
— понад 3 місяці	3426.0	3432.9	3503.8

ЗАТРИМКИ ВИПЛАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПО УКРАЇНІ

станом на 17 листопада 1997 року за всіма організаціями і установами

(млн. грн.)

	Загальна кількість випадків	Загальна сума заборгованості	Прострочена заборгованість у заробітній платі з причини: відсутність коштів на коррахунках банку		відсутність коштів на рахун. підприємств, установ, організацій		відсутність готівки в банках у зв'язку з несвоєчасним завезенням з вини рег. упр. НБУ		Інші причини	
			кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума	кількість	сума
Республіка Крим	2089	168,2	0	0.0	2082	168.2	0	0.0	7	0.0
Вінницька	10640	151,2	0	0.0	10640	151.2	0	0.0	0	0.0
Волинська	10966	109.7	0	0.0	10965	109.7	0	0.0	1	0.0
Дніпропетровська	7458	487.0	0	0.0	7453	487.0	0	0.0	5	0.0
Донецька	14607	724,6	0	0.0	14571	724,6	0	0.0	36	0.0
Житомирська	9140	114.5	0	0.0	9134	114.5	0	0.0	6	0.0
Закарпатська	1578	34.0	0	0.0	1578	34.0	0	0.0	0	0.0
Запорізька	5469	209.7	0	0.0	5002	209.3	0	0.0	467	0.4
Івано-Франківська	1902	118.5	0	0.0	1902	118.5	0	0.0	0	0.0
Київська	10470	312.4	0	0.0	8642	308.4	0	1814	4.1	
Кіровоградська	9148	144.0	0	0.0	9148	144.0	0	0.0	0	0.0
Луганська	7028	432.5	0	0.0	6897	432.2	0	0.0	131	0.3
Львівська	15630	207.1	0	0.0	14993	206.7	0	0.0	637	0.4
Миколаївська	3213	131.8	0	0.0	3074	131.7	0	0.0	139	0.2
Одеська	5583	155.7	0	0.0	5247	155.2	0	0.0	336	0.5
Полтавська	2619	147.9	0	0.0	2619	147.9	0	0.0	0	0.0
Рівненська	9689	116.4	0	0.0	9689	116.4	0	0.0	0	0.0
Сумська	1361	154.0	0	0.0	1361	154.0	0	0.0	0	0.0
Тернопільська	1925	113.9	0	0.0	1922	113.9	0	0.0	3	0.0
Харківська	12208	275.5	0	0.0	12005	275.3	0	0.0	203	0.2
Херсонська	6177	112.1	0	0.0	6044	112.0	0	0.0	133	0.1
Хмельницька	10288	138.1	0	0.0	10278	138.1	0	0.0	10	0.0
Черкаська	3681	122.7	0	0.0	3623	122.6	0	0.0	58	0.1
Чернівецька	7500	67.1	0	0.0	7408	66.9	0	0.0	92	0.1
Чернігівська	15882	127.6	0	0.0	15882	127.6	0	0.0	0	0.0
ВСЬОГО	186251	4876.2	0	0.0	182159	4869.6	0	0.0	4078	6.5

*) без урахування виплат зарплати з виручки, розрахунків натурою, нарахованих сум податків, а також інших безготівкових перерахувань заробітної плати.

Яна СТАДІЛЬНА, «Голос України»

На чиїй вулиці свято?

В Іраку оголошено ще одне загальнонаціональне свято —День народу, що знаменує собою компроміс з ООН та «перемогу над ворогами». Ось так весело і радісно Багдад дав зрозуміти всьому нерозумному світові, що над Перською затокою встановилася ясна погода. Чи надовго? І яка її ціна?..

А напередодні Багдад дозволив усім співробітникам спецкомісії ООН з ліквідації іракської зброї масового знищення і ракетної техніки повернутися в Ірак. Тим самим було знято ймовірність воєнної акції США проти Багдада. Ось так.

Що це було? Схоже, войовничий іракський настрій був не що інше, як тонка гра, що її мета — виграти час. Здається, американські експерти «розкопали» щось серйозне, й, аби «замести сліди», Іраку потрібен був тритижневий розгардіяш.

Президент США Білл Клінтон привітав мирний план врегулювання кризи навколо Іраку, що його розроблено та узгоджено на зустрічі голів і представників дипломатичних відомств постійних членів Ради Безпеки ООН у Женеві. Водночас він заявив, що необхідно «почекати й подивитися», чи виконає Саддам Хусейн обіцянку допустити до роботи в Іраку спеціальну комісію ООН.

Зважаючи на добродушний і святковий настрій Іраку, в експертів більше не виникне зайвих запитань. А коли що — Саддаму Хусейну легко буде знову всіх «вишикувати».

Однак США не мають наміру розслаблятися і, як і раніше, «налаштовані рішуче». Хоча і вдячні міністрові закордонних справ Росії Євгену Примакову за його роль на переговорах з іракським віце-прем'єром Тарік Азізом у Москві.

До речі, про Москву. Друг усього Близького Сходу Євген Примаков після женевської зустрічі «сяяв» як ніколи і заніс до свого активу чергову дипломатичну перемогу. Настрій йому трохи зіпсували ті, хто почав уголос розмірковувати про інтимність зв'язків Кремля та Багдада.

Але друг прийшов на допомогу другові: Тарік Азіз на прес-конференції після зустрічі з главою Ліги арабських держав Ісматом Абдель Магідом у Каїрі всіляко заперечував, що «Багдад уклав угоду з Москвою». «Росіяни, — сказав він, — постійні члени Ради Безпеки і несуть особливу відповідальність за врегулювання проблеми Іраку». Азіз особливо зазначив, що йдеться про прохання змінити склад спецкомісії, а Росія, як постійний член РБ, обіцяла добитися від неї поваги до суверенітету Іраку та докласти максимум зусиль для прискорення роботи щодо зняття блокади.

Чи не означає все це, що Багдаду було б приємніше працювати з російськими експертами? Мабуть, так. Але всі ігри за лаштунками ніщо, адже на сьогодні загроза війни минула.

Охочих учитися багато. В Канаді

ПОБУТУЄ думка, що не так важко потрапити на навчання до Канади, бо в цій країні активно працює наша діаспора. Стати студентом за океаном справді не складно, якщо у тебе... є гроші. Проте більшість нашої молоді розраховує на всілякі державні програми. Не варто на це сподіватися, бо сама система освіти Канади виключає цю можливість.

Співпраця між вищими навчальними закладами здійснюється без-посередньо. Кожна провінція має своє міністерство освіти, очолюване міністром, який є повноправним членом провінційного уряду. У такий спосіб тут функціонують 12 автономних систем освіти, але немає федерального міністерства. Окремі університети підтримують зв'язки з навчальними закладами України. Понад 20 років обмінюються інформацією та науковими розробками університет Манітоби та Львівська політехніка, Саскачеванський і Чернівецький університети.

У всіх провінціях, окрім Ньюфаундленда, Саскачевана і Манітоби, іноземці мають сплачувати за навчання підвищену плату. Як свідчать дані Асоціації університетів і коледжів Канади, вона майже вдвічі більша за плату для молодих канадців. Кожний навчальний заклад сам визначає суму оплати, яка коливається від чотирьох до дев'яти тисяч канадських доларів за академічний рік.

Проте це не лякає нашу молодь. Охочих навчатися у Канаді не бракує. Щороку 6,5—7 тисяч українських громадян їдуть туди на навчання, стажування, у відрядження, тоді як на постійне місце проживання —дві тисячі. Платне навчання також і в багатьох інших країнах, проте потік українських юнаків та дівчат до Канади найбільший, бо саме тут вартість навчання нижча, ніж в інших англомовних державах.

Отож, шукайте спонсора. А потрапивши до університету Оттави чи Лаваля, сумлінно навчайтеся, беріть активну участь у наукових проектах, одне слово, покажіть себе. Якщо керівництво університету зацікавиться вами, то запропонує продовжити навчання, оплативши його. Як стверджують деякі наші студенти, які навчались у Канаді, отримати такі стипендії важко, бо їх надають для освоєння якоїсь певної вузької галузі. А всі прагнуть отримати загальну освіту.

На українську громаду теж не варто особливо розраховувати, хоч поодинокі випадки допомоги бувають. Окремі сім'ї можуть висловити бажання сплатити якусь частину за навчання обдарованої молодої людини з України. Щоправда, цікавою для наших співвітчизників без сприяння спонсорів може бути так звана програма міжпарламентських обмінів —˚CUPP, яка фінансується українською громадою в Канаді. Проте це швидше стажування, ніж навчання. Наші студенти протягом кількох місяців працюють у парламенті, знайомляться з його роботою.

«Канада зацікавлена у висококваліфікованих працівниках,— зазначає Роман Ващук, радник посольства Канади в Україні. — Іммігранти — це можливість спілкування з освіченими, талановитими, розумними людьми». І Канада її використовує.

Оксана ВЛАСЕНКО.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

З двох крісел вибирають ліпше

Схоже, «книжковий скандал», що спричинив у Росії чергову урядову кризу, наблизився до завершення. Президент РФ Борис Єльцин звільнив Анатолія Чубайса з посади міністра фінансів, але водночас залишив за ним пост першого віце-прем'єра. Після цього закликав Державну думу «закрити тему» кадрових переміщень в уряді й розпочати повноцінну роботу над прийняттям бюджету.

А щоб у депутатів не виникло зайвих запитань, новим міністром фінансів призначено голову комітету з бюджету, податків, банків і фінансів Держдуми Михайла Задорнова: мовляв, якщо депутати хочуть впливати на розвиток економіки, то нині вони мають можливість показати, на що здатні. «Будь ласка, провадьте свою політику. Ми допомагатимемо», — пообіцяв Борис Єльцин.

Рішення соломонове, але чи погодяться з ним думівці, які взагалі не хочуть бачити Анатолія Чубайса в раді міністрів, а тим паче на посту першого віце-прем'єра? Саме тому скандал з гонорарами за книгу «Історія приватизації в Росії» спричинив серію відставок в уряді й логічно мав завершитися «політичною смертю» Чубайса.

Історію з гонорарами не можна назвати нормальною, і «президент мусить якось реагувати». Держдума вимагає відставки Чубайса, проте «цілком я зробити цього не можу», — заявив Борис Єльцин. Анатолій Чубайс, за словами президента, багато зробив для країни, його знають у світі, завдяки його зусиллям Росія стала членом Лондонського та Паризького клубів...

Окрім того, Єльцин не раз заявляв, що не може погодитися з політикою тиску на главу держави. Отож і цього разу останнє слово він залишає за собою.

Ріхард Зорге не шпигун

ЧЕРЕЗ більш як півстоліття після страти Ріхарда Зорге ставлення до нього в Японії, країні, в якій він працював і був страчений, змінилося. Як повідомила газета «Нойєс Дойчланд», протягом більш як десяти років група адвокатів з Йокогами повторно розглядала справу Зорге. При цьому вони спиралися лише на документи, які змогли отримати. Більшість оригіналів, які стосувалися цієї справи, згоріли 1945 року.

Експерти дійшли одностайної думки: винесений розвідникові смертний вирок, виконаний 7 листопада 1944 року, грунтувався на неправильній оцінці фактів. Адвокати переконані, що Зорге аж ніяк не займався шпигунством: він лише одержував інформацію від інших і аналізував її. Ці відомості, що частково виходили від Оцумі Оцакі, одного з консультантів тодішнього японського прем'єра Коное, були неоднозначні. Зорге сам інтерпретував їх, як міг це зробити будь-хто інший. А ту обставину, що він мав рацію, слід назвати випадковістю.

З цією думкою категорично не погоджується колишня розвідниця Рут Вернер, котра особисто знала Ріхарда Зорге і протягом трьох років — від 1930 до 1933 —надавала йому в Китаї свою квартиру для конспіративних цілей. Вона відреагувала на повідомлення про «зняття звинувачення у шпигунстві» словами: «Це цілковитий абсурд. Звичайно, то було шпигунство. Інша справа, що то не був злочин, бо Зорге працював заради миру. Мені приємно, що на його роботу в Японії сьогодні, судячи з усього, почали дивитися інакше».

У Радянському Союзі, а також у НДР Ріхарда Зорге завжди дуже шанували. Йому споруджували монументи, його ім'ям називали вулиці й військові частини. Його досвід, зрештою, активно використовували для підготовки працівників спецслужб. Бернд Кауфман, останній керівник школи Головного управління розвідки МДБ НДР, вважає Зорге взірцем розвідника. І колишній шеф зовнішньої розвідки НДР Маркус Вольф назвав його в одній зі своїх книг прикладом для наслідування.

Зречення не буде

Королева Єлизавета II не має наміру зрікатися трону на користь свого сина Чарльза, так само, як він не збирається відмовлятися від свого права на престол, повідомив в інтерв'ю Бі-бі-сі колишній співробітник канцелярії королеви.

Коментуючи повідомлення британської преси про те, що Єлизавета II незабаром відмовиться від трону і, можливо, навіть передасть його синові Чарльза Уільяму, Саймон Джимсон, колишній помічник особистого секретаря королеви, заявив: «Зречення, передання трону через покоління — це безглузда ідея, таке навряд чи станеться». Джимсон залишив свою роботу в Букінгемському палаці два тижні тому. Він дав інтерв'ю Бі-бі-сі зі згоди королівської канцелярії.

Джимсон розказав також про реформу монархії, що полягає передусім у різкому скороченні витрат на утримання королівського двору. За його словами, цього року монархія обійдеться британцям у 42 мільйони фунтів стерлінгів (71 мільйон доларів), що на 39 відсотків менше рівня 1992 року. Намагаючися виправдати «холодність» реакції королеви на смерть принцеси Діани, Саймон Джимсон відзначив, що саме ця сумна подія прискорила процес реорганізації інституту монархії.

Зразок для наслідування!

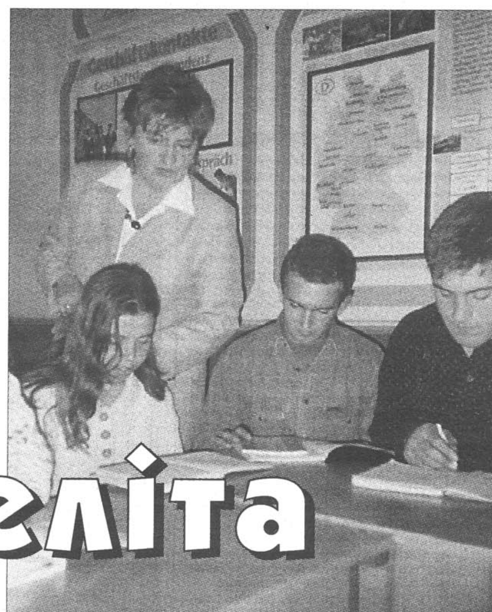
Дружина прем'єр-міністра Туреччини Берна Йилмаз висловила своєму чоловікові рішучий протест від імені всіх автолюбителів Анкари.

Повертаючись недавно додому, пані Йилмаз потрапила в «пробку», тому що через місто рухався урядовий кортеж. Дізнавшись, що всьому виною її чоловік, вона тут же зателефонувала йому по стільниковому телефону і в гніві зажадала відповіді — чому він перекрив рух. Глава кабінету спробував виправдатися, звалівши вину на свою охорону. Та теж не розгубилася і заявила, що у пригоді винна дорожня поліція.

Проте Берна Йилмаз, видно, змогла наполягти на своєму, що опосередковано підтверджується відсутністю штучних перешкод у турецькій столиці. Принаймні рух на вулицях не перекривають, коли їде кортеж прем'єра, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Ото було б здорово, якби від імені автомобілістів Києва виступила дружина пана Пустовойтенка! І чому тільки Людмила Кучма не водить машину?..

Росте еліта в елітарному

Михайло ВАСИЛАШКО,
«Голос України»

Хмельницький став третім містом в Україні, де рішенням Міжнародної академії інформаціології (МАІ) відкрито відділення одного з найпрестижніших наукових центрів світу, що об'єднує вчених 66 країн. Президентом відділення обрано академіка, ректора Хмельницького технологічного університету Поділля Радомира Силіна. До складу президії відділення МАІ увійшов також академік, голова облдержадміністрації Євген Гусельников.

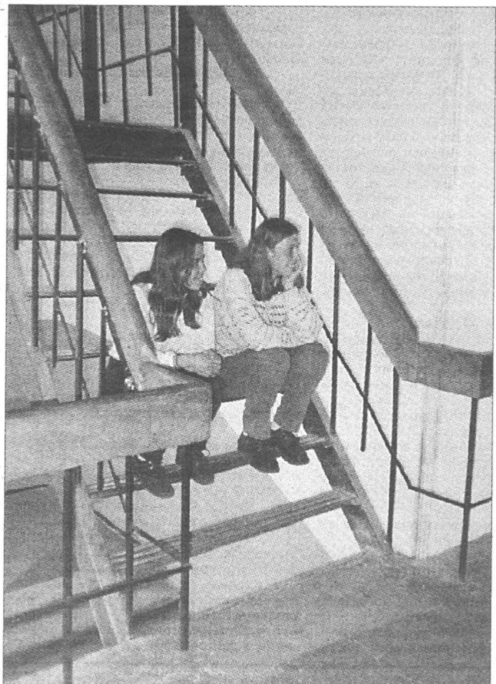
Відкрито відділення у Хмельницькому не випадково. Вчені ТУПу на цілому ряді світових конгресів засвідчили високий рівень наукових досліджень у цьому навчальному закладі. Чималу роль у підвищенні рейтингу вузу відіграв інформаційно-комп'ютерний центр ТУПу під керівництвом академіка Віктора Локазюка та досить престижного факультету бізнесу і права, який очолює член-кореспондент МАІ Лідія Торгова.

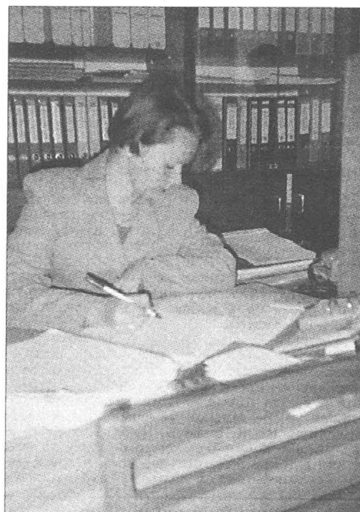
Сьогодні потрапити на цей факультет, хоч і платний, не просто. Бо ж сюди підбирають найобдарованіших дітей, які завтра стануть біля керма нашої економіки, залучають для проведення занять найкращих фахівців, учених з регіону. Одне слово, на елітарному факультеті росте завтрашня еліта України. І для її становлення чимало докладає сил декан Лідія Торгова. Для більшості студентів вона стала вимогливою матір'ю, старшим товаришем і порадником. Навіть під час літніх канікул декан постійно серед молоді — у будівельних загонах, романтичних походах, на звітних концертах відомого ансамблю «Юність Поділля».

Фото автора.

Хмельницький.

Десять сталінських ударів, завданих

Нарис за листом читача

(Початок на 1-й стор.).

АЛЕ Петро не знав. Тож із спокійним серцем вирушив до Волгограда, на завод. В одному з кабінетів на його відрядження знехотя глянув присипаний порохом літ чолов'яга. Прочитав: «Одородько Петро Михайлович, інженер». І стрепенувся, і ожив. І запитав:

— Ти часом не з тих місць, звідки Тарас Шевченко?

«Оце номер! — подумав Петро.— В документі ясно написано: Вінницька область, а він про рідну Смілянщину питає!»

— А ти часом не син отого Михайла Одородька, що зі мною воював?

З'ясувалося, що так воно і є.

— А батько живий? — і зажурився, почувши відповідь, і сказав: — Так ото твій родитель — пухом йому земля! — колись мене, тяжко пораненого, з оточення виніс. Життя врятував. За це я йому по гроб жизні вдячний. І тебе з порожніми руками не відпущу!

Одне слово, так сильно пощастило Петрові, що привіз на комбінат машиною всі найдефіцитніші деталі — в багатьох комплектах. Героєм став тоді Петро Одородько! Героєм, та не політиком.

Порося хотіло, аби з'їли його, а «схрумали» чоловіка

Він вважав, що ті запчастини належать йому та його небіжчикові батьку, коли вже на те пішло, то ще й цукровому комбінатові. А тут саме нечиста сила принесла у Скоморошки високого партійного достойника, перед яким в області всі на витяжку. І заходився він у директоровому кабінеті писати розпорядження: «На такий-от завод — один комплект», «на такий — два комплекти»...

«Так він же всі мої здобутки розтринькає!» — схвилювався інженер, прорвався до заповітного кабінету і, будучи безпартійним галушкою, сердито сказав достойникові просто у вічі:

— Нехай спочатку ваш батько з оточення поранених повиносить, а потім привозьте ці комплекти і пишіть писульки! А сьогодні хрін вам у торбу! Я й сам грамотний, кому і скільки чого віддати!

Козирний туз одородькових слів не сприйняв.

— Ти цього дурня, той, з роботи прийми, — наказав районній «шістці». — Бо він не наш.

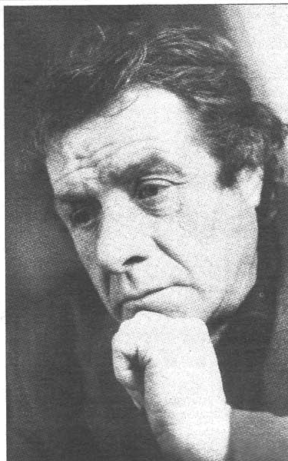
І стало інженерове життя, наче в казці: чим далі, тим страшніше. Звинуватили чоловіка в неробстві — це був перший сталінський удар — і звільнили з роботи. Мовляв, гуляй, Васю. А у «Васі» двоє малих синів і вагітна дружина. Хлібчика хочеться, а ще більше — справедливості. То він з відчаю подав на керівництво позов до суду. І на суді довів, що не прогульник. Ще й, знаючи, звідки в його прикрощів ноги ростуть, виголосив таку тираду: «Якби моя воля, то я половину комуністів поставив би до стінки».

Звісно, зморозив дурницю, бо й серед комуністів було чимало порядних людей.

Інженера поновили на посаді, а він одразу — заяву на стіл. А на прощання сказав так: «Прийде час, і позбудетеся ви портфелів, і партквитки не поможуть!»

Відтоді Петра на жодній посаді довго не тримали: неблагонадійний. Не раз замислювався: та невже він в один день втратив і знання, і досвід, і долю? Довелося їхати до рідної Попівки.

Прийшов до голови колгоспу:

приймайте. Досвід великий. Людей знаю. Я тут колись секретарем колгоспної комсомолії був!

А голова мовчки носом крутить, бо райком — проти. Посади ніякої не дає, тільки «жданиками» годує. Односельці скоса зиркають: видно, десь сильно прокрався Петро, що й у трактористи не беруть!

Мусив піти в їздові. Кобила, віз, вила, батіг у руки — і: «Н-но, сухоребра!» Він каже «н-но!» конячині, йому каже «н-но!» бригадир, бригадирові — голова, голові — райком, і пішло, і поїхало — аж до Леоніда Ілліча. І тільки тому вже ніхто не каже «н-но!», бо генеральний, а дарма! Через те людей у державі мають за бидло. Через те й інженер Одородько возить з ферми на поле гній. Возить і снує журливі думки: що з тої землі, як ти — нуль? Силу в неї вкладаєш свою, а врожай віддаєш чужому дядькові. Нема правди у світі!

Часом згадував, що він усе-таки механік, ішов до контори і вимагав: дайте роботу за спеціальністю!

А його вже списали. На нього дивились, як на порожнє місце. Від кривд спалахнула у серці пожежа: ну, сволото, я вам покажу!.. Поночі пробрався під вікно дитячого садка, де колгоспне начальство чаркувалося з районним та обласним, і безрозмірною п'ятірнею запустив цеглину у вікно. Та, пробивши шибку, приземлилася біля смаженого поросяти з хріном у пащі.

Порося було смачненьке, воно хотіло, аби його з'їли, але через дурощі їздового так і не встигли. І коньячок не допили. Нехарашо зробив Одородько!

Та й автор не схвалює. Не годиться переводити на курячий пшик революційний порив. Сказано: «Булижник — зброя пролетаріату», тобто йдеться про окремо взяту каменюку, то навіщо легковажно заміняти її звичайною цеглиною? Нехарашо!

Після Сталіна влада стала гнучкіша. Замість концтаборів влаштувала дурдоми за гратами. Визнали Петра непідсудним, клацнули на його зап'ястях наручники, і опинився чоловік у психушці «РБ-301», що в Дніпропетровську. Хай знає, як заважати начальству спокійно їсти поросятко. Замість нього воно, начальство, залюбки схрумало чоловіка.

Правда, професор Блохіна, оглянувши новачка, сказала:

— Цей дядько втрапив до нас випадково.

У тюрмі-лікарні Петро вперше почув слово «дисидент». Так з повагою називали Леоніда Плюща, Миколу Плахотнюка та ще кількох ув'язнених. Виходило, що й Петро — політичний... А він відпочивав од остогидлих вил і думав над тим, що «за правду» його зрівняли з психами. Тут навіть строків не дають. Сиди, доки не ляжеш. Дорога на волю — тільки вперед ногами.

На щастя, його там довго не тримали. Як тільки пошкодував за тим, що вчинив, перевели до психушки відкритого типу, а звідти і взагалі відпустили з миром додому.

Наш закон на дишло схожий

І знову пішов він поряд з возом, як і належить колгоспному чоловікові комуністичної зони. Але тепер він знав, що невдоволених цією зоною багато, вони навколо нього, бо не можна весь Союз сховати до божевілень.

А потім почалося те, на що він давно сподівався: влада у Москві та Києві помінялась. А далі й Москва здаленіла. І це було правильно. А в райцентрах і в селах колишні начальники зосталися на місцях, і цей парадокс не вкладався в голові. Тому Петро і далі «керував» кобилою — вже тринадцятий рік. Аж поки одного разу не вичитав у газеті: в Україні виникла нова форма діяльності — фермерство.

На ту пору сільраду очолював агроном Юрій Древницький. Завдяки йому Петра без особливих зволікань наділили п'ятдесятьма гектарами поля — саме того, на яке він так багато років возив гній. Тож не змарнувалася його скорботна праця! І заворушився хлібороб, і поставив сім'ю на вуха, і кредит узяв, і придбав техніку, і взяв в оренду ще п'ятдесят гектарів...

У перші роки все в нього крутилося й працювало, а на полі росло, наче з води. Врожай зернових в п'ятдесят центнерів — це щось та значить!

За три роки розплатився з боргами. Два старші сини поїхали кожен на своїй «Таврії» до своїх нових помешкань. Та й собі фермер придбав легковика, правда, добряче приношеного, але таки «Волгу». І до власної хати купив сяких-таких меблів — нехай усі бачать, як мають жити українські фермери, яких не душить зашморг зрівнялівки!

Проте далеко не всі раділи з Одородькових успіхів. Коли брав землю — сміялися, крутили біля скронь пальцями, мовляв, у Петра знову дах поїхав. А тепер і їм захотілося таких самих «Волг». Почав відчувати фермер якийсь незрозумілий спротив.

Наближалася ще одна осінь — попереду оранка, внесення добрив, сівба. Була надія на державу, але вона за проданий їй хліб не розрахувалася. Що робити? Повіз на базар залишки зерна. Проте чи то день такий набіг невдатний, чи то заздрісники стали на силі, тільки сталося неймовірне: податкова інспекція висловила претензію, що у фермера немає касового апарата, і оштрафувала за це на астрономічну суму в 447 мільйонів. Він доводив, що продає не крадене і не перекуплене, що тяжкою працею виробив цей хліб і вперше вивіз на продаж, тож за що його розоряють? Не допомогло. Наче рідна влада, українська, але б'є по-колишньому, посталінськи.

І все ж якось обсіявся.

А тут район «з'їв» голову сільради. Обрали нового — вчорашнього вчителя Івана Тараненка, між іншим, Одородькового хрещеника. Колись через нього, манюпусенького, Петро позбувся посади комсомольського секретаря. Саме за обряд хрещення... А начальство, воно завжди простягає до фермера руку: дай на те, дай на інше. Раніше Одородько давав гроші на десятки кілограмів фарб, на подарунки школярикам до свят, шкільний город безплатно орав. Але тепер, після такого штрафу?!..

— Дайте на ноги зіп'ястися, а тоді вже доїть!..

А в селян думка одна: чого це в Петра сто гектарів, а в нас по одному чи й по половині?

Приїхала з райцентру комісія — начальник відділу земельних ресурсів Бабенко, перший заступник начальника управління сільського господарства і продовольства Булик. Разом із сільським керівництвом склали документ, у якому другим пунктом рекомендували «винайти можливість для забезпечення прохання колективної заяви» на надання мешканцям села землі. Це дало сільраді — ні, не право! — можливість забрати орендовану фермером ділянку і поділити між багатьма, тобто по-комуністичному. А щоб ні Одородько, ні якийсь інший фермер уже ніколи не претендували на ці гектари, їх перевели із земель запасу у землі населеного пункту: тепер уже не вкусиш! І цим зайвий раз довели, що закон наш, наче дишло, куди повернув, туди й вийшло.

Це був ще один сталінський удар — прямою наводкою по фермеру.

«Цього року палили мою пшеницю...»

Коли я приїхав до фермера за його листом, ми відразу вирушили оглядати його вгіддя — теперішні й колишні.

Сутулий, ширококостий, у просякнутій пальним та потом робі, в драному взутті, він вправно кермував колісним тракторцем і розповідав. «А!..», — коротко відреагував на моє зауваження щодо його пролетарської взуванки і махнув величезною п'ятірнею — кожний палець завгрубшки із сардельку. Мовляв, не варта уваги дрібниця.

— А ось і один з двох моїх клаптів, — у тональності вчувалися гордість за власну роботу і любов до землі.

На його полі лежали акуратні стьожки вимолоченої соломи.

— Зерно в коморі, а солому приорю — за канадською технологією... А тепер погляньмо, коли не заперечуєте, як погосподарювали на вилучених у мене гектарах.

... Ось воно, колишнє фермерське поле. Влітку тут ріс ячмінь. Тепер в одному місці він у валках, уже геть проросли. У другому стоїть на корені — почорнілий. Не поліг тільки завдяки бур'янам, що сягають пояса.

— То що, отак і пропаде?

— Атож... А тепер покажу колгоспне поле.

Частина пшеничного лану викошена, а частина догниває на корені.

— Скошене — моя робота. Маю на комбайні рисову жниварку, яка бере й отакі посіви. То мене й попросили підсобити.

— То чого ви їм увесь лан не впорали?

— Домовлялися так: мені з намолоченого — дванадцять відсотків і забезпечують комбайн пальним. Та пального не підвезли, зерна не дали. То за що я бив техніку?

Забігаючи наперед, скажу: ввечері на обійстя фермера приїхав голова колгоспу, кинув на стіл паперовий пакуночок і запитав: «Годиться?» Фермер торкнув «сарделькою» — посипався суржик. Можна буде розрахуватися з людьми. Погодився: «Беру!»

— Тоді завтра давай на поле — домолочуй. Бо пропаде.

— Два відра пального.

— Уранці буде!

Голова слова не додержав.

— А де він візьме? — сказав фермер. — І в мене в кишені вітер гуляє, і в колгоспній касі порожньо. Пропав хліб.

— І багато таких ланів, де урожай не зібрано? Пора пізня — перша декада жовтня кінчається.

Цього разу поїхали високою дорогою. Петро Михайлович коментував те, що пропливало перед очима:

— Ото бачите — наче щось буріє? То гречка. Вже немає чого збирати. А ось — кукурудза без краю.

І справді, стіною стоять бронзові стебла «королеви». І, здається, вже без початків.

— Качани повиламували, певно, люди з райцентру, а кукурудзиння і

Петру Одородьку, людині і фермерові

в зиму, мабуть, так піде... А ось соняшникове поле. «Брилі» познімали, а чорне ломаччя стирчить на всі боки. Що з такого поля буде?.. А зараз під'їжджаємо до мого другого поля, де нещодавно теж росли соняхи. Оцініть різницю!

Різниця була величезна: жодного патика. Зрізані на рівні грунту, соняхи лежали потрощені на дрібні фрагменти.

— Приорю — і будуть полю добрива.

— Але ж цього, мабуть, мало.

— Воно то так, але..., — і тут він розповів про ще один сталінський удар. Восени фермер вніс аміачну селітру в ріллю. А взагалі на всі підготовчі роботи на отій півсотні гектарів витратив шість тисяч гривень. А взимку, як читачеві вже відомо, землю забрали. Одородько подав позов до суду з вимогою до сільради сплатити витрати. Арбітражний суд підтвердив претензії тільки на півтори тисячі гривень, не визнавши факту внесення добрив. Бо у фермера немає документів на придбання селітри. А де ж вони візьмуться, коли Одородько зробив з головою Власовим бартер: він колгоспові два роки постачав солому, за що колгосп дав фермерові десять тонн селітри? Є свідки. Але суд цього не врахував, от і вийшло, що Петро Михайлович безплатно удобрив чужі поля, а удобрити своє за повною нормою бракує коштів — розорили!

Ми сиділи в холодній хаті, і фермер частував мене борщем, який зварив сам. І коли я запитав, чого це не видно його дружини, скрушно, приховуючи ущемлене самолюбство, відповів:

— Посварився. Через роботу. Каже: кидай цю землю! А як я її покину? Та Надя довго зла не держить...

Про синів не питав. Зрозуміло, що батькові негаразди і на них вплинули. Було гірко за цього великого й сильного чоловіка, якому не ведеться через те, що комусь не до смаку його чесна та сумлінна робота на власній ниві.

— Цього року палили мою пшеницю, — сказав після мовчанки. — Думали, що вона у валках — і підпалили. Але то була просто солома, бо в мого комбайна нема копнувача... А ще хтось бовкнув голові сільради, — веде далі, — наче я посипав сходи буряків дустом. Здійняв галас, викликав комісію, був великий розгон.

— Для чого ж ви дустом користуєтеся?

— Я не користуюся — в мене його й не було! Та й ні в кого немає. Тому комісія вигадку голови не підтвердила. Та хіба то вперше? Якось Тараненкові здалося, що в нашому ставку дохне риба і саме через те, що я помив бочку з-під отрутохімікатів. І знову — комісія. Знову дарма. Бо в мене й бочок немає, та й риба живаздорова. Ось акти, складені обома комісіями — читайте.

Документи підтвердили сказане фермером.

— За що голова вас так не любить?

— Не він сам — разом з районним начальством.

— Та за що?

— Тільки за те, що я — фермер. Не вірите? —-глянув у вікно. — Он до мене прошкує хлопчина — теж з фермерського племені. Поговоріть з ним!

Колективна оборона загартованих бюрократів

Уся біда двадцятивосьмирічного уродженця Попівки Віталія Юрченка полягає в тім, що він, син дипломованих спеціалістів сільського господарства, ще п'ять років тому загорівся бажанням стати фермером. Але тоді йому в Смілі резонно зауважили, що фермерство — хліб нелегкий, потрібні неабиякі фізичні та інтелектуальні зусилля. Порадили для початку здобути спеціальну освіту.

Наполегливий юнак у листопаді 1995 року закінчив радгосп-технікум, здобув звання «майстер сільськогосподарського виробництва (фермер)». За цей час Віталій спромігся придбати трактора.

Саме у Смілі засідала конкурсна комісія з добору бажаючих стати фермерами. Вона рекомендувала райдержадміністрації дати Юрченку ділянку на землях запасу Санжариської сільради, де юнак і прописався.

Що тут почалося! Голова сільради Ткаченко на заяві Юрченка написав відмову. Мовляв, і без тебе вистачає заяв на фермерство від мешканців села. Хоч це була неправда. Минає рік. Віталій ходить по кабінетах, веде ділове листування, а в проміжках між цими дурними клопотами заробляє на московських будовах кошти на сільгоспреманент. Він сподівається на справедливість і здоровий глузд керівництва.

1996 рік приніс йому нову відмову, цього разу сесії сільради. Вмотивовано її тим, що господарство переходить на контурно-меліоративну систему, у зв'язку з чим землі запасу мають вилучатися з інтенсивного використання. І це теж була неправда.

Начальник сільгосппроду області О. Ружицький у листі підштовхує районне керівництво до дій: «Районна рада вправі вирішити питання Юрченка позитивно без погодження з місцевою владою». Проте і це не допомагає. Голова райдержадміністрації Б. Тарара повідомляє, що рішенням сесії райради Юрченку відмовлено «у зв'язку з використанням даної земельної ділянки під розширення підсобних господарств жителів Санжарихи». Як бачите, це вже третя причина. І теж неправдива. Бо в березні вже 1997 року начальник райсільгосппроду Ю. Маловічко повідомив, що за рік після рішення сесії райради не надійшло жодної заяви від мешканців села на розширення підсобних господарств, та й сільрада не подавала заяви на проект відведення.

У квітні сесія райради вдруге проголосувала проти надання землі Юрченку, хоч, як повідомляє начальник відділу земельних ресурсів О. Бабенко, за сільрадою налічується 79,5 га земель запасу, в тому числі 20,9 га ріллі, які використовує колгосп.

Що ж виходить? Колгоспи вже нездатні по-справжньому функціонувати, але жадоба сидіти на землі якнайширше в них зосталася. Інших господарів поряд із собою вони бачити не хочуть, а сільради з райрадою цих нехазяїв усіляко підтримують. Треба думати, не без певного інтересу. Та й не може бути по-іншому, поки при владі сидять колишні. Тому молодий хлібороб, спеціально підготовлений державою, третій рік не в змозі пробити оборону загартованих бюрократів.

Кого підтримує влада?

Можливо, маючи волячу працездатність, Одородько вміщує у своїй широкій натурі і причини власних невдач? — подумалося. Тому напівжартома запитав:

— Часом Володя, ваш найменший, не називає вас експлуататором?

— Саме вчора, — пожвавішав фермер, — коли я загадував синові роботу по господарству, він з докором сказав: "Я працюю на тебе, тату!" Виходить, працювати поряд з батьком — це дідькові під хвіст. Комуністичне виховання!.. — помовчав, похитав великою кучерявою головою. — Може, вам когось із людей, які ділять зі мною чорний фермерський хліб, покликати?

— Та он, — кажу, — старий чоловік длубається біля гусеничного. Попросіть його підійти.

Механізатор Чичкаленко довго служив у війську, вже п'ятнадцять літ на пенсії, живе в райцентрі з великою родиною, але по сусідству з фермером придбав дачу. Разом працюють третій рік.

— Ця робота дає можливість мені, — сказав Володимир Якович, — тримати різну живність. Торік, наприклад, я заробив десять мішків гречки, п'ять — проса, сімнадцять — пшениці, двадцять п'ять — ячменю. Цього року буде ще й олія. Коли мені треба трактора чи машину — Михайлович завжди дасть, у разі потреби ще й сам плече підставить... Один час я наймався до колгоспу — там за роботу платили пудами, а тут — центнерами.

На фермерському полі сім'я вибирала і очищала підкопані буряки. Ганна Іванівна Гайдар сказала:

— Сім'єю доглядаємо гектар коренів. Петро платить так: півтонни ячменю і вісім мішків цукру. В колгоспі легше працювати, бо копає комбайн, але й оплата значно менша. Та ще ж треба її дочекатися. Тож я і мої діти задоволені.

Одородько розумів, що я весь час порівнюю його оплату праці з колгоспною, і зауважив:

— Я оплачую людям роботу, не озираючися на колгосп, а з огляду на те, чого та робота варта.

Ні, Петро Михайлович на сільського глитая не схожий. А воно й так подумати: навіщо шукачеві справедливості у світі, плодити кривду на своєму подвір'ї?

У сільраді назустріч підвівся симпатичний молодий вусань. Дізнавшись про предмет зацікавленості журналіста, голова сказав, що він не проти фермерства, але Одородько — поганий господар, не дотримується сівозмін, користується дустом, останнім часом не допомагає школі, та й узагалі Петро Михайлович — шизофренік, про що має довідку. Нахваляється стати в селі диктатором. Тому люди настроєні проти нього, і сільрада не може цього не враховувати.

Зайшла мова про добрива, і голова сказав, наче їх фермер украв у колгоспі.

Було незручно за посадову особу, яка не дотримується правила, за яким людину називають злодієм після того, як це доведе суд. Тут же суду не було, позову — теж. Значить, не було й потерпілого... Та й щодо психічного захворювання фермера краще було б йому помовчати. Хоча б з огляду на те, що попередня влада, сама хвора на параною, намагалася й кращих людей представляти психами. Для чого повторювати помилки минулого?

Одне вимальовувалося цілком опукло: не тим фермер для влади поганий, що хворий, недосвідчений чи скупий, а тим, що він — фермер, тобто господар, представник середнього класу, захисник нового ладу, а також що він належить до команди, яка поховає порядки епохи, що зосталась у минулому.

І все ж з головою можна погодитися, що Одородько часом нестримний на язик, чим настроює проти себе. Так, він незручний для спілкування з вихованими на ідеях Леніна-Сталіна, бо завжди має власну думку, а згадані вершителі людських доль, як відомо, чужих думок взагалі не терпіли.

Коли я дуже обережно, обминаючи гострі кути, переповідав фермерові зміст розмови в сільраді, глибокі зморшки його обличчя стали чорними трагічними борознами. Він щоразу зривався з місця й вигукував: «Як мені важко!.. Як мене дістали ці комуняки!.. Та я чобіт купити не можу!.. Ні, годі з мене: продаю вантажівку і подаю до суду!..»

— А хто допоможе фермерам України? — спитав я у простір, бо більше не було в кого.

— Мені не треба помочі! — запротестував Петро Михайлович. — Мені потрібна справедливість! Влада має зробити вибір між п'яними і бідними утриманцями та між тверезими і надійними працівниками. П'яних і бідних треба лікувати й підтримувати. А тверезих і міцних — їх у нас більшість! — треба навчати і давати їм можливість працювати. Ми здатні нагодувати не тільки Україну, а й цілий світ. Нехай нам тільки не заважають.

Я вірю ділам і словам фермера Петра Одородька.

Борис СИДОРЕНКО.

Попівка
Смілянського району
Черкаської області.

Сердита пропозиція

Украв мій час? До буцегарні!

Якщо незнищенна черга перекочувала із «загниваючого» соціалізму до «недорозвиненого» капіталізму, значить, це комусь потрібно.

Є таке поняття — державний сервіс. Задовольняючи потреби громадян, держава формує власне обличчя, сиріч авторитет. І що ми бачимо? Скрізь черги: у ДАІ, паспортних столах, жеку, на митниці. У людей просто крадуть їх власний час. Ситуація ускладнюється тим, що державний службовець за крадіжку часу не несе ніякої відповідальності. У жодному звіті показник «черга» не фігурує. Більше того, підсвідомо службовці зацікавлені в її існуванні. Це відкриває звабливу перспективу отримати певні «дивіденди» за миттєве обслуговування «своєї людини». Та й з відвідувачем працювати зручно в режимі тиску черги: його легко образити («Он ще один такий, як ви...»). Для звичайної людини отримати паспорт, направлення на переселення із зони радіоактивного забруднення, субсидію, лікарняний, а чи зареєструвати фірму, прописатись, перереєструвати автомобіль — багатогодинний або й багатоденний «простій». Черга — умова для розквіту корупції. Зрештою, тримати людину в черзі — грубо принижувати її гідність. Тим часом є чимало осіб, яким закордонний паспорт чи довідку про стан сім'ї принесуть додому або на роботу після першого дзвінка!

Крадіжка часу громадян має бути визнана злочином проти людини. Доцільно створити й «черговий телефон», куди можна звернутися: або висловити своє незадоволення, або ж подякувати за державний сервіс.

А «позитив» цього виступу такий: достатньо лишень трохи аналізу, щоб спрогнозувати, а отже й запобігти будь-якій черзі.

Р. ЛЕЩЕНКО.

Рівненська область.

Борис ОЛІЙНИК

З нових поезій

ВОРОТА В КАНІВ

Не як монарх,
що в ницім покаянні
В Каноссу повз дорогою раба,—
Іду, розкутий,
у престольний Канів
Позбутися холопського горба.
Пора стоїть,
рахманна і погідна.
Тарас, урівень з сонцем на скалі,
Возносить у мені
козацьку гідність
Господаря
праотчої землі.
Ще манить звичка —
впасти на коліна.
А він гримить,
немов пророк Ілля:
«Учись ходить, нарешті,
як людина,
Бо це таки
одвік твоя земля!»
І я встаю,
толочений віками,
Але не вбитий
в корені
мечем!
І відчиня мені ворота
в Канів
Тарас
державним,
золотим ключем.

ТРЕТІ

Знову чорне вивели на біле,
Біле — заплювали в чорноту.
Пики одне одному набили
За свою! За правду!! За — святу!!!
Спогадали рані і зарубки.
Виставили кожному борги, —
І взялися зводить порахунки,
Ревно наминаючи боки.
Доки на мечі кували рала,
На тризуби — молоти й серпи,
Треті загребуще рвали й крали
Від ракет, ікон — і до сапи.
Треті підкидали знизу хмизу,
Зводили, як бевзів — у лоби:
—А отам — колишній блюдолиза,
А отам — теперішній.
Лови! —
І ловили, і трощили яро
Щелепи, заводи і горшки.
А тим часом треті —
рвали й крали,
Надбане горбами за віки.
Раптом спогадали про Вкраїну.
Глянули — руками розвели:
—Хто ж це нам побив горшки і спини,
Хто ж це нашу хату розвалив?! —
І шукають лютими очима
Ворогів нових
за три межі.
А тим часом
треті
за плечима
Ділять між собою бариші.

ШАРЖ

У гиблий час
глобального безплоду,
Коли посуха жалить, як змія, —
Нікчема
промальтійського заводу
На глум і гріх хрещеного народу
Забравсь на трон
всієї і всея.
Він п'яно бродить у палатах думних
Між казнокрадів і повій пера,
Зухвалий зростом
і убогий духом, —
Бездарний шарж Нерона і Петра.
Коли йому,
оброслому у пущі,
Сам патріарх облобизав уста, —
Перевернувся в домовині Пушкін
І Володимир опустив хреста.
Коли у храм упхався,
і рогато
До образів посунув навмання,
З ікони одсахнулась Божа Мати
Від нього затуливши немовля.
І тьма несвітня демоном звелася,
Згасивши вмить лампадки і свічки.
І тільки очі всепрощенні Спаса
Взялись огнем
уперше за віки.
На троні перелюбства і лукавства,
Немов на тім'ї Лисої Гори,
Бісівство п'є за упокій слов'янства, —
і в чашах кров із сіркою горить.
Облиті жовчю обереги отчі.
Двоглавий вирод на оба осліп,
І хам заморський ошаліло топче
Хрещені душі і священний хліб.
Чи громадянство позбулося честі?
Чи з волі безголових чоловик
Чекає в норах Другого Пришестя,
Яке розсудить мертвих і живих?
Егей, сусідко, дочекаєш чуда,
Заки тебе ще до Страшного Суду
Зведе зі світу п'яний ботокуда,
А потім — нас...
Подумай хорошенько:
А може, й справді перед судним днем
Послати хлопців батька Дорошенка,
Щоб твій чертог очистили вогнем?
Щоб ми, зазвичай,
сліпо за тобою
Не забрели овечою юрбою
В нову кошару,
де тебе до шкури
Уже обстригли,
і здають в натурі.
Озвись, нарешті, з темної облоги.
Подай свій глас:
чи ти жива, небого?
Бо, не докликавшись твого глаголу,
Уже і Спас тривожиться з висот:
«Коли мовчить,
яко пустеля гола,
То, взагалі, чи є ще там ... народ?»

МАРШ П'ЯТОЇ КОЛОНИ

Де ви днесь,
панове коммутанти* —
Видатні міняйли прапорів?
На яку адресу вам писати,
Між яких ловити кольорів?
Кажуть, в радикалів грають нерви,
Коли ви, впадаючи у шал,
Пієте натхненно
«Ще не вмерла»,
Як учора —
«Інтернацьонал».
Кажуть, ви тепер б'єте поклони
Так же ревно,
як у ті часи
Били у церквах святі ікони
І сукали дулі в небесі.
Гей, пильнуйте, хлопці-радикали —
В коммутантів незмінима суть:
Нас вони
учора
продавали,
Вас вони
узавтра
продадуть.
Спогадаймо пору незабутню,
Як вони в серпневу зорепад
Обміняли зірку п'ятикутню
На місця
в колоні нумер п'ять.
І вони ж,
як дійде до порубу, —
Не змигнувши оком, без сум'ять
Обміняють вашого тризуба
На місця
в колоні нумер п'ять.
Голубаво-жовті і червоні,
Чуєте:
під маршів перегуд
Коммутанти п'ятої колони,
Продаватись весело ідуть!
І, піднявши заздоровні чари,
Як тоді, в серпневу зорепад,
Їх вітають радо яничари, —
Запасні
колони нумер п'ять!
А тепер — хором:
—Голубаво-жовті і червоні,
Чуєте:
під маршів перегуд
Коммутанти п'ятої колони
З яничарами навперегони
Україну на торги ведуть!

СОН

Балада

Зайшов у сон, як у чужі палати, —
І вкопано закляк із дивини:
Стоїть жива, іще дідівська хата,
Яка згоріла в кратері війни.
—Ти хто єси? — спитала мене хата. —
Яким це вітром на поріг забрів? —
І придивляється підсліпувато
У двоє вікон з-під острішка брів.
З-за спини острах виповз волохато.
І здогад пальці стиснув крижані:
—Коли вже кличе з потойбіччя хата,
То, певно, знак: збиратись і мені. —
—Ні з місця! — грізно замахнувся ясен. —
Тобі отут стояти сто віків,
Допоки всьому світу не роз'ясниш,
Куди ти нас, обдурених, завів?!
Ні, це не хата — тільки сон про хату.
Її у землю замок придавив
Того, хто півсела повів на страту,
І вашу хату власноруч спалив.
Тепер він — знаний патріот у краї.
Подейкують, що шишка немала.
Він каже, що пішов у поліцаї,
Аби Вкраїна вільною була.
Отак ти нас розбудував, козаче!
Тепера нами править чоловік,
По кому не одна в'язниця плаче,
А він регоче серед чоловик.
... Це ж ти волав:
«За волю — до загину!»
І ми пішли.
І — вперлися у кут.
Ми хочем, щоб не вмерла Україна,
Так українці ж, волоцюго, мруть!
То де ж твої проводирі і провід?
Чи мріють, доки згинемо, як тля,
Щоб потому інородні пройди
Посіли наші згорблені поля?!
Це ж ти гукав: «Рятуймо рідну мову!»
А що з ти з нею, гаспиде, вчинив,
Чужих словес накидавши полови
І неслов'янським духом осквернив?
Це ж із твоєї вченої принуки
Таке верзуть сучасні писарі,
Що вже не тільки дід свого онука. —
Синів не розуміють матері.
То як ти мислиш будувать Єдину,
Коли — на глум і втіху сміхачів —
Ми скоро між собою в Україні
Балакатимем ... через тлумачів!
Ти ошукав нас...
І допоки правди
Не визволиш із окаянних уст,
Ще триста літ стоятимеш отут
Закам'янілим обеліском зради!

... І ВІЧНИЙ БІЙ

На судний виклик:
«До бар'єру!»
За честь і лицарські права
По кризі нетривкій паперу
В двобої сходяться слова.
За ними — вибір на відплату:
Стилет, кинжал чи пістолет.
Між ними — в роковім квадраті —
За свідка і суддю — поет.
Він хоче звестися над правом,
Як жрець — над марнотою слав.
Він наклика ганьбу — лукавим
І славу — праведним словам.
Та в мить, як зійдуться на прузі
І розпочнуть слова двобій, —
У нього ж першого —
і друзі,
І — недруги
вженуть набій.
... Коли ж утихне поле бранне,
Слова,
вжахнувшись дивині,
Побачать, як на тій же грані
Стоїть поет при знамені.
І тільки небові одному
Відома таїна земна,
Що цей двобій у нім самому,
Допоки світу — не мина.
І знов до лицарського герцю —
За честь, і правду, і права —
У трепетнім овалі серця
В двобої сходяться слова.

ОСІНЬ

Стоїть в одинокій задумі лелека.
Об чім ви замислились, гречний колего?
Ще рано, колего. Ще в розповні літо.
Ще серпень не править від осені мита.
Вона йому золото тиче в долоні,
Та він невідступно стоїть на кордоні.
«Ще рано, — він каже. — Кордон на замкові.
Сховай хабарі: стоїмо на законі».
То що ж ви, колего, так рано зібрались?
Ще вашим синам досхочу не літалось,
Ще ваша дочка перед люстром озерним
Не встигла приміряти сукню модерну?
Поправив пенсне і промовив лелека:
— Вони молоді. Їм збиратися легко.
А я вже, колего, дійшов того звіту,
Коли лаштуватися треба засвіту.
Я довго переднім ходив на відвагу.
Відніні мій учень вестиме ватагу.
А я вже останнім нестиму покуту,
Щоб хтось не відбився від рідного гурту.
А я вже по-батьківськи тихо простежу,
Щоб хтось на чужу не сподобився стежку.

ТРИПТИХ

І

Вітер шугнув за пазуху —
Лоскітно під грудьми.
Чайкою стала запаска,
Руки звелись крильми.
Вітер шепнув:
«Злітаймо!
Поговір — лихо з ним!
Знаю: щоніч притайно
Тужиш за тим... одним.
Охнула неутішно:
«Змилуйся — не мани.
Я б же до нього й пішно —
Через стерню й терни!»
Впали на груди коси,
Чорні, немов журба.
«Думалось... не збулося».
Схлипнула:
«Не судьба.
Зорі ж, мов скіфські гривні!
Тихше — законний спить.
Ти хоч до перших півнів,
Вітре,
зі мною посидь».

II

Вітер шугнув під пахви
І перебіг грудьми.
Стала сорочка птахом,
Руки знялись крильми.
Вітер шепнув:
«Летімо!
Тут недалеко... мить.
Ти ж за її очима
Тужиш із юних літ».
Важко зійшлось надбрів'я.
Вирвалось на жалю:
«Господи, як любив я...
Як я її люблю!
Тільки ж — не довелося.
Винні, мабуть, оба.
Думалось ... не збулося.
Сталося ... не судьба.
Тихше, поснули діти
Вірна дружина спить.
Ти ж хоч на дрібку миті,
Вітре,
зі мною посидь».

III

Зорі — немов лампади.
Місяць пішов на спад.
Тільки —
через леваду —
Двоє в журі не сплять.
Б'ються крильми щоночі
В клітці своєї судьби.
Вітер в кущах регоче:
—Мучтесь,
коли — раби! —

* * *

Чи журавки
ячать,
Чи гудок загучав —
Щось кигиче чи тужить
чаїно?
Я на берег
примчав....
Та пустельний
причал,
Та холодний
причал,
Мов
крижина.
Очужіло
стою
У зими
на краю, —
За крилаткою
осінь курличе....
Хтось в холоднім
гаю
Кличе долю
мою, —
Кличе,
тоскно,
Та все
недокличе.
Чи спіткнувся
в корчах,
Що не встиг
до начал,
Чи то крила
погасли
на силі?...
Думав — квіт
обвінча...
А мені
на причал
Опустилися
віхоли
сиві.
Як немає
снаги
Повернуть
на круги,
То хоч пісню —
до неї,
Хоч —
пісню...
Прислухаюсь:
луна
Ледве-ледь
долина:
«Пізно,
голубе...
Ладо мій, —
пізно...»

* Термін походить від «комуніст» і «мутант», себто — перевертень.

Жарт номера

Малюнок Анатолія Андрєєва, ДІНАУ-Укрінформ.

Неофіційні вісті з владних структур

☞ ***Верховна Рада***

Надійшов на розгляд проект доповнення до Закону України «Про місцеве самоврядування». В нього група депутатів внесла пропозицію надавати право обласним та районним радам народних депутатів встановлювати не тільки місцевий час, а й місцеве літочислення.

☞ ***Державна податкова адміністрація (ДПА)***

У рамках державної програми «Головні бухгалтери — державній податковій адміністрації» проведено акцію під назвою «Квартальний звіт за 9 місяців 1997 року». Акція завершилася 25 жовтня. В її ході досягнуто рекорда щодо обсягу зданих документів. ДПА запевняє, що акція надасть можливість постійним учасникам домогтися нових рекордів.

☞ ***Держтелерадіо***

Залучившись до кампанії підтримки вітчизняного товаровиробника, колегія комітету розглянула перспективний план випуску телевізійних фільмів вітчизняного виробництва. Заплановано випустити багатосерійні телевізійні фільми «Донецьк», «Дніпропетровськ», «Наталя — конотопська депутатка» та інші, які, на думку фахівців, витіснять з телеекранів сумнозвісні серіали на зразок «Санта-Барбари», «Далласу», «Уокера — техаського рейнджера» тощо.

☞ ***Міністерство АПК***

Заплановане на 25 жовтня закриття музичного фестивалю «Пори року», присвячене сезону збирання цукрових буряків, перенесене керівництвом міністерства, як і кінець сезону бурякозбирання, на 20 грудня. Фінальний концерт вже отримав назву «Ой, сніг, сніжок...».

☞ ***Держкомбут***

Головним управлінням житлово-комунального господарства в рамках підготовки до опалювального сезону 1997-98 року буде проведено науково-практичну конференцію «Альтернативні джерела опалення та освітлення квартир». Організатори запрошують всіх власників квартир взяти участь у конференції.

Микола БУЦЬКО.

Пародія

Приборкання солов'їв

Чи винен я, що ваші солов'ї
Вас відцуралися ранньої години?
Вертайте їх!
О схаменіться, недруги мої...

Олександр ПІДСУХА.

Поети є такі, як я — не сплять,
А є забронзовілі і ледачі,
Від них до мене солов'ї летять,
Як голуби, бува, тікають з дачі.
Ті солов'ї витьохкують в мені,
І через те не можу міцно спати,
Гарцюють в черзі рими чепурні.
Ну, як мені тут віршів не писати!
Одні померли, а в мені живуть,
Другі живуть, давно в мені померши.
І рими й думи у останню путь
Щоразу проводжаю, наче вперше.
Себе на думці все частіш ловлю:
Так можу стати цвинтарем ходячим.
Хоч вас, невиспіваних солов'їв, люблю, —
Вертайтеся до недругів на дачу.

Володимир СЕМЕНО.

Грає сурма сало

Не всі знають, що в теперішній армії сурми кваліфікуються лише за двома типами: тривожні і закличні. Щодо тривожних, то тут ясніше ясного: пролунає такий сигнал, — береш зброю, похідне знаряддя і вирушаєш туди, куди тобі наказано командиром.

Закличні команди — то зовсім інше. Проникли вони у військо ще з часів пролетарських пристрастей, коли якийсь політрук чи замполіт подавав гасло про стягування продподатку, знешкодження класового ворога чи інтернаціонадьну допомогу найближчому сусідові. Ті закличні сурми, треба сказати, добряче впеклися нашому воякові, отож на деякі з них з роками він узагалі перестав реагувати. А як перестав, так забули у війську і про внутрішнього ворога, і про інтернаціональний обов'язок, і ще про дещо.

Але про саму сурму не забули. Та й забути не могли — бо то таке діло, як каже наш ротний старшина, якому тільки дай привід, то закрутишся, мов на танцях.

Треба до сурми тільки добре прислухатися.

Ось вам низка небуденних сурм, які рясно прикрашають реформи нашого війська: посприяємо рідній армії ватяними штаньми, відправимо рідному флоту свіжий овоч і фрукт, вчасно допоможемо учбовим частинам засіяти танкодроми та аеродроми, зекономимо на транспорті — і продовжимо політ наших Повітряних сил...

Ще приємніше звучать індивідуальні заклики. Вони зазвичай лунають з КПП:

— Рядовий Свиристюк! Мерщій на вихід: родичі приїхали!

І мчить напівсонний, у чоботях на босу ногу, Свиристюк на той клич, мов спринтер. А за ним нерідко і взводний поспішає, і ротний старшина, і дехто з офіцерства, котрому вчасно гривню не сплатили. Бо привезуть родичі своєму воякові не лише теплого светра чи якесь там спіднє для нічного вахтування, але й тугенького сидора.

Особливо на свята. На свята ті сигнали з КПП лунають частіше і солодше, мов весільна музика:

Чуєш, сурми заграли:
Родич сало привіз!

Що й казати, до такої сурми хіба що глухий залишиться байдужим.

Іван КИДРУК.

Рівне.

Не чути...

Учитель на уроці запитує учня, що сидить на останній парті:

— Петю, скажи, що таке іменник?

— Що-о-о, — тягне Петя.

— Відповідай на запитання: що таке іменник?

— Що ви там кажете, сюди не чути: ось ідіть — сядьте тут.

Учитель сів за парту. Петро відійшов до столу вчителя і:

— Олексію Івановичу, а чого це вечорами ви вчащаєте до моєї мами?

— Що? — вигукнув учитель.

— Кажу, чого ви вечорами ходите до моєї мами?

— Що ти таке кажеш? — учитель аж підскочив.

— От бачите, я ж казав, що туди не чути.

Записав Василь ХАРЧЕВНИЙ.

Демократія

Рецидивіст Пикобийніс мало не плакав з відчаю. Авжеж, усе було так чудово, ніби по маслу. Навіть дверцята сейфа він пройшов, як кажуть, без жодної заковики. І раптом, коли купа грошей була вже у валізі, спрацювала клята сигналізація. Та якби Пикобийніс рвонув ліворуч, то непевно б устиг накивати п'ятами. Але чомусь потягло його праворуч... Ох-хо-хо...

І от теперечки маєш: начальник, мліючи від щастя, викладає на стіл з валізи речдоки — інструменти, відмички й кляті, щоб вони згоріли, гроші!..

— Що це таке, громадянине Пивопийніс! — загарчав начальник, поклавши волохату долоню на купу новюсіньких купюр.

— Гроші,— похмуро прокоментував Пикобийніс, навіть не зреагувавши на блюзнірське перекручення свого прізвища.

— Які гроші? — аж зойкнув начальник.

— Великі гроші, — прохрипів рецидивіст.

— Сам бачу, що великі. Але звідкіля?!

Пикобийносові закортіло відповісти начальникові скупими лаконічними й суто професійними чоловічими словами, але доля сьогодні вдруге втрутилася в його життя, вклавши у тремтячі вуста злодюги незбагненне слово — мої!

Начальник заціпенів від несподіванки, а Пикобийніс вів далі, мов загіпнотизований:

— Панове, ці гроші — гонорар за книгу, яку я написав про часи перебудови й видав на заході...

— Хто, ви?! — аж підстрибнув начальник, ніби за командою «Струнко!».

— Демократ, — спокійно й доволі поважно вимовив, не тямлячи себе, рецидивіст.

Начальник ураз зблід, похапцем поправив зачіску і, з острахом зиркнув на кольорове фото, виставлене на окремому столику, випалив:

— Складаємо наші щирі вибачення, шановний товаришу демократе! Помилочка, знаєте...

Коли двері за Пикобийносом зачинилися, начальник вибухнув словесним громом небесним, спрямувавши весь свій гнів на недолугу голову лейтенанта:

— Кого ти мені привів! Ти що, хочеш посварити Україну з усім, так би мовити, цивілізованим світом?!

— Так його ж той, майже на місці злочину! — мляво відбивався лейтенант.

— Затямте на все життя, лейтенанте, — ще гучніше заволав начальник. — Пива без води, м'яса без кісток та капіталізму без криміналу не буває! Я вже втомився всім вам втовкмачувати, що нині найголовніше —боротьба з організованою злочинністю! А ви загрібаєте якихось лохів-демократів. Мерщій виконувати операцію «Чисті руки» і тільки наважтеся повернутися з руками порожніми!

Вилітаючи з дверей, лейтенант мало не збив з ніг могутнього Пикобийноса, який, мружачися від осіннього сонця, відсапувався на ганку від щойно пережитого. Лейтенант чітко, немов антена радіолокатора, намацав ціль і несамовито рвонув до тіток, котрі торгували на розі вареною кукурудзою.

Пикобийніс не йняв віри, що млосний усепоглинаючий жах уже десь позаду. Його аналітичний розум підсвідомо розкладав «по поличках» усі деталі жахливої пригоди, аби дати об'єктивну професійну оцінку всьому, що сталося. От його внутрішній комп'ютер закінчив роботу, і в голові, немов на екрані монітора, з'явився результат.

— Який благословенний прекрасний час, — поворушив губами новітній «демократ». — Раніше, бувало, за десять рублів прибавки до зарплати, громадянин начальник десять років без вини міг припаяти! А нині... Справжнісінько чудо! І все завдяки їй, рідненькій, — солодко позіхнув заспокоєний, —демократії!..

Юрій БОЛЬШАК.

Оголошення

Сьогодні о 17.15 відбудеться сонячне затемнення. Для пенсіонерів та ветеранів ВВВ буде спеціальний ранковий сеанс. Буфет.

Відновлюємо втрачені трудові книжки зі слів оповідача. Оплата від стажу.

Продається спецпристрій «Спокійне життя», простий і надійний у користуванні. Один кінець міцного шпагату прикріплюється до хворого зуба, другий — до зап'ястя руки. У разі різкого руху в напрямі дружини з метою завдати удару зуб виривається. Добуваємо квадратні корні. З трикутними проханнями не турбувати.

Команда «альфа» будує «дельта»-плани. Час здійснення планів — час «ікс».

Боксер Джек цікавиться сучкою Ліндою. Дзвонити не треба.

Богуслав Рабінович зустрінеться з Самуїлом Івановим у рамках національного чемпіонату Киргизії.

Гарно переносимо добрих, веселих, красивих. Можна частини.

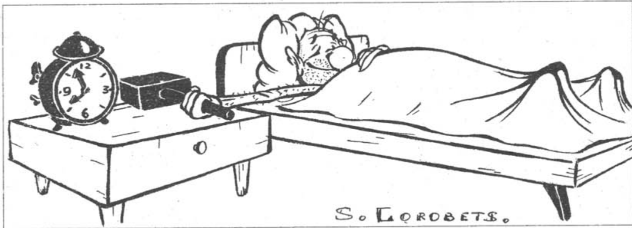
Витрати накладні першої свіжості. Європейська якість.

Смішні жарти. Дорого.

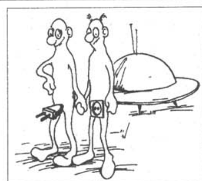
Спеціальний підйомний пристрій для підйому з нижньої частини у верхню.

Продається склянка бренді (був у житку). Ще теплий.

Віктор ГЛУЩЕНКО.

Стрес

Вийшло так, що не поїхав
Гриць в далекий рейс
І всьому селу на втіху
Він отримав стрес.
Бо застав Гриць свою Ганну,
Ворогам на сміх,
Як з сусідом, із Іваном,
Витворяла гріх.
Ганні мову відібрало —
Виручив Іван,
Щоб з халепи вийти вдало,
В нього виник план.
— Де ти був?
Ми зачекались,
Ранок надворі,
Маркс казав, щоб ми єднались,
Як пролетарі...
Ми тайком від демократів,
Від людей з СБ
Зібралися в твоїй хаті
І ждемо тебе.
Тож питаю честь-по-честі
Розкажи мені:
Куди підеш ти, нарешті?
З Марксом ти чи ні?
Гриць із Марксом не водився,
Хоч був пролетар,
Тому в Ганни загорівся
Під оком ліхтар.
У Івана ж, як халява,
Враз відкрився рот,
Бо одержав зліва й справа
Хук і аперкот.
Що мораль вам всім відома —
Безперечний факт:
З'єднуйся у себе вдома
Пролетаріат!

Анатолій ДЯДЮН.

Мал. Бориса РЕВЧУНА.

Інформація про 5-й випуск акцій Полтавського акціонерного банку «Полтава-банк»

Характеристика емітента

Полтавський акціонерний банк «Полтава-банк», код ЗКПО 09807595.

Місцезнаходження: Україна, 314020, Полтава, вул. Паризької Комуни, 40-а.

Полтавський акціонерний банк «Полтава-банк» перереєстрований Національним банком України 18 листопада 1994 року із статутним фондом 18 100 000 000 карбованців. Банк є правонаступником Полтавського комерційного банку «Полтава-банк», який засновано в березні 1990 року. В даний час банк —акціонерне товариство відкритого типу.

Акціонерами банку є понад 60 юридичних осіб, які посідають чільне місце в економіці регіону, та близько 3000 фізичних осіб.

Банк провів чотири емісії акцій, які зареєстровано Міністерством фінансів України та Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Перша емісія простих іменних акцій була оголошена згідно з рішенням загальних зборів учасників (протокол № 8 від 31 травня 1993 року) на загальну суму 1 100 000 000 карбованців. Підписка на акції здійснювалася з 1 липня по 1 листопада 1993 року. За наслідками випуску акцій отримано свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів Міністерства фінансів України від 17 грудня 1993 року № 300/1/93.

Друга емісія простих іменних акцій обсягом 17 000 000 000 карбованців була оголошена згідно з рішенням загальних зборів акціонерів (протокол № 1 від 28 вересня 1993 року) і здійснювалася з 20 грудня 1993 року по 20 червня 1994 року. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій Міністерства фінансів України від 20 квітня 1995 року за № 169/1/95.

Третя емісія простих іменних акцій обсягом 95 900 000 000 карбованців та привілейованих акцій обсягом 1 000 000 000 карбованців на загальну суму 96 900 000 000 карбованців була оголошена згідно з рішенням зборів акціонерів (протокол № 3 від 17 серпня 1995 року) і проводилася з 10 травня 1995 року по 1 листопада 1995 року. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій Міністерства фінансів України від 21 грудня 1995 року за № 591/1/95.

Четверта емісія простих іменних акцій обсягом 183 500 000 000 карбованців та привілейованих акцій обсягом 1 500 000 000 карбованців на загальну суму 185 000 000 000 карбованців була оголошена згідно з рішенням загальних зборів акціонерів (протокол № 5 від 30 жовтня 1995 року) і проводилася з 10 лютого 1996 року по 10 липня 1996 року. Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 10 січня 1997 року за № 14/1/97.

Акції випускались у паперовій формі з видачею сертифіката акцій, завіреного підписами керівників банку та печаткою, їх облік ведеться шляхом електронного запису на особових рахунках з допомогою персональних комп'ютерів.

Сертифікати акцій видавались по першому випуску серіями А-1, Б-1, В-1, Г-1, Д-1 з номерами від 0001 до 1000. Сертифікати акцій по другому випуску були видані серіями А-2, Б-2, В-2, Г-2, Д-2 з номерами від 0001 до 1000. Сертифікати іменних акцій по третьому випуску були видані серіями А-3, Г-3, сертифікати привілейованих акцій — серією К-3. Всі серії мають номери від 0001 до 1000. Сертифікати іменних акцій по четвертому випуску видані серіями А-4, Г-4, сертифікати привілейованих акцій були видані серією К-4. Всі серії мають номери від 0001 до 1000.

Загальне керівництво діяльністю АБ «Полтава-банк» здійснюється загальними зборами акціонерів та радою банку, яка обирається загальними зборами з представників акціонерів. Головою ради обрано генерального директора науково-виробничого об'єднання «Укрхіммаш» Роздорожнього Віктора Васильовича.

Поточною діяльністю АБ «Полтава-банк» керує правління. Голова правління банку — Некрасов Олександр Васильович, має практичний стаж роботи в банківській системі 12 років, освіту вищу економічну. Володіє 6 940 864 акціями.

Перший заступник голови правління — Гофман В'ячеслав Ветиславович, має практичний стаж роботи в банківських установах 11 років, освіту вищу економічну. Володіє 2 739 848 акціями.

Головний бухгалтер АБ «Полтава-банк» — Щербак Людмила Іванівна, має практичний стаж роботи в банківській системі 27 років, освіта вища економічна. Володіє 2 073 862 акціями.

В даний час банк має зареєстрований та сплачений статутний фонд у розмірі 3 000 000 (три мільйони) гривень.

Загальна чисельність службовців банку становить 318 чоловік.

Адміністративні та економічні санкції на банк не накладались.

Економічні нормативи, встановлені Національним банком України, додержуються банком постійно.

Ділова активність

Предметом діяльності та основними цілями АБ «Полтава-банк» в умовах подальшого формування ринкової економіки є підтримка інноваційної діяльності з використанням усіх видів банківських операцій.

За період своєї діяльності банк забезпечив збільшення статутного фонду та інших власних коштів, додаткове залучення коштів у вигляді вкладів, депозитів, залишків коштів на рахунках клієнтів банку, що дало змогу значною мірою розширити активні операції банку.

Кількість клієнтів банку постійно зростає і в даний час перевищує дві з половиною тисячі підприємств та організацій з різною формою власності, відкрито близько трьох тисяч рахунків фізичним особам.

Звітний баланс АБ «Полтава-банк»
на 1 січня 1997 року

АКТИВ	*гривень*
1. Каса та коррахунок в НБУ — всього	4 611 086
в тому числі:	
в національній валюті	3 728 568
в іноземній валюті	882 518
2. Коррахунки в інших банках — всього	434 178
в тому числі:	
в національній валюті	0
в іноземній валюті	434 178
3. Кредити, надані банком, — всього	6 358 654
в тому числі:	
короткострокові	5 001 351
довгострокові	0
кредити, надані банком у валюті	1 357 303
4. Міжбанківські кредити	203 562
5. Цінні папери, паї, акції, придбані банком	1 069 801
6. Основні засоби, капіталовкладення	1 586 224
7. Дебітори	1 252 725
8. Відвернені кошти банку за рахунок прибутку	851 967
9. Інші активи	2 414 515
ВСЬОГО АКТИВ	***18 782 712***
ПАСИВ	
1. Статутний фонд	3 000 000
2. Резервний фонд	92 617
3. Інші фонди банку та кошти	1 642 986
4. Кошти на рахунках клієнтів в національній та іноземній валюті	5 902 839
5. Депозити юридичних осіб	1 759 371
6. Вклади фізичних осіб	1 571 069
7. Міжбанківський кредит	0
8. Коррахунки інших банків	0
9. Кредитори	257 546
10. Інші пасиви	3 704 317
11. Прибуток	851 967
ВСЬОГО ПАСИВ	***18 782 712***

Розмір балансу за 1996 рік в порівнянні з минулим роком збільшився в 1,4 раза і становить на 1 січня 1997 року 18 782 712 гривень. Сума прибутку станом на 1 січня 1997 року становить 851 967 гривень.

Банк має генеральну ліцензію Національного банку України на проведення операцій з іноземною валютою, підтримує кореспондентські взаємозв'язки з банками США, Великобританії, Німеччини, Японії, Австралії, Угорщини, Фінляндії, а також Росії, Білорусі, Казахстану, Молдови та Латвії.

В 1993 році банк побудував власне приміщення, яке повністю відповідає банківським вимогам, забезпечує максимум зручностей для клієнтів та працівників банку.

Дані про емісію акцій

Рішення про випуск акцій прийнято загальними зборами акціонерів від 10 січня 1997 року (протокол № 1).

Мета випуску акцій — збільшення статутного фонду банку, що дасть можливість підтримувати на високому рівні та значно розширити спектр послуг клієнтам та населенню.

Банк випускає прості іменні акції в кількості 25 000 000 штук номінальною вартістю 10 (десять) копійок. Сума емісії становить 2 500 000 (два мільйони п'ятсот тисяч) гривень.

Акції випускаються в паперовій формі з видачею сертифіката акцій, завіреного підписами керівників банку та печаткою. Їх облік вестиметься шляхом електронних записів на особових рахунках кожного акціонера за допомогою персональних комп'ютерів. Сертифікати передбачається видавати такими серіями: Б-5, В-5. Всі серії мають номери від 0001 до 1000.

Передплата на акції п'ятого випуску проводиться в банку за адресою: Полтава, вул. Паризької Комуни, 40-а та у філіях банку в містах Гадячі, Кременчуці та Лубнах Полтавської області та в місті Києві. Регіон передплати — Україна.

Строк початку передплати — 31 березня 1997 року, закінчення — 30 вересня 1997 року.

Ціна реалізації в перший місяць розповсюдження — за номінальною вартістю: одна акція — 10 копійок. Надалі ціна реалізації визначається рішенням правління банку.

Умови оплати акцій:

Підприємства, організації та громадяни вносять не менше 30% заявленої суми протягом періоду передплати, решта суми сплачується в строки, передбаченні існуючим законодавством.

В разі несплати заявленої суми в установлений строк після закінчення строку передплати акціонер сплачує за прострочення 10% річних від суми простроченого платежу і банк одержує право реалізувати ці акції в порядку, визначеному правлінням банку.

У випадку, коли передплата на акції перевищує заявлений розмір статутного фонду, може бути прийняте рішення про збільшення статутного фонду.

Володіння акціями банку дає право акціонерам:

— на участь в управлінні банком, голосування на загальних зборах акціонерів. Право одного голосу дає пакет із 10 акцій. Кількість голосів пропорційна кількості акцій;

— на одержання частки доходів банку у вигляді дивидендів.

Розрахунок здійснюється від частини чистого прибутку, що залишається після сплати податків та сформування фондів банку, сума прибутку, яка направляється на виплату дивідендів, визначається загальними зборами акціонерів.

Місце виплати дивідендів — офіс банку та філії.

Періодичність і строк виплати дивідендів — один раз на рік через один місяць від дня проведення загальних зборів акціонерів за підсумками року. Часткова виплата дивідендів протягом року може проводитись поквартально згідно з рішенням загальних зборів акціонерів.

Форма виплати дивідендів: готівкою в касі банку та філій, платіжні доручення або поштові перекази, також за рішенням загальних зборів акціонерів —акціями (капіталізація дивідендів).

Передплата на акції являє собою укладання договорів за формою, затвердженою правлінням банку, в якому передплатник зобов'язується оплатити заявлену кількість акцій.

Юридичним особам, які бажають придбати акції, належить представити банку аудиторську довідку про джерела формування коштів, бухгалтерську звітність (ф.1, 2) на перше число місяця, в якому будуть здійсненні внески до статутного фонду банку.

Фізичні особи при купівлі акцій на суму більше ста неоподаткованих мінімумів подають банку довідку про джерела своїх доходів.

Кількість акцій, що належить одному акціонеру, не може перевищувати 35 відсотків статутного фонду банку.

Облік та рух акцій, що випускаються банком, веде незалежний реєстратор — ТОВ «Полтавська консалтингова група» відповідно до Положення про порядок ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

При прийнятті рішення про придбання акцій банку мають бути враховані такі фактори ризику:

— погіршення фінансового становища більшості підприємств через розрив господарських зв'язків, які склалися, що ускладнює залучення їхніх вільних коштів для формування кредитних ресурсів;

— відсутність погодженої державної політики стосовно оподаткування, приватизації, регулювання зовнішньоекономічної діяльності, земельної реформи, забезпечення конвертованості національної валюти, що в цілому веде до обмеження сфери застосування кредитно-грошових відносин;

— інші форс-мажорні обставини.

Адреса банку:
314020, Полтава, вул. Паризької Комуни, 40-а.
Телефони: (05322) 7-37-06, 2-57-86, 2-57-88, 7-17-28, 2-88-91.
Телефакс: (05322) 2-57-86, 7-17-28.

Претензії від інвесторів приймають протягом 15 днів з дня опублікування інформації.

Голова правління АБ «Полтава-банк»
О. Некрасов.

Інформація про другий випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Ніжинський міськмолзавод»

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

1.1. Фірмове найменування: відкрите акціонерне товариство «Ніжинський міськмолзавод».

1.2. Місцезнаходження: Україна, 251200, Чернігівська область, Ніжин, вул. Борзнянський шлях, 68.

1.3. Дата заснування: ВАТ «Ніжинський міськмолзавод» було засновано відповідно до протоколу зборів засновників від 13 жовтня 1995 року шляхом перетворення орендного підприємства «Ніжинський міський молочний завод» у відкрите акціонерне товариство згідно з Указом Президента України № 66-95 від 19 січня 1995 року «Про прискорення приватизації майна в агропромисловому комплексі», Декретом КМ України № 51-93 від 17.05.1993 р. «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі» та Декретом КМ України № 57-93 від 20.05.95 «Про приватизацію цілісних майнових комплексів підприємств та їх структурних підрозділів, зданих в оренду» та зареєстроване Ніжинською райдержадміністрацією 20 жовтня 1995 року (свідоцтво № 00447988).

1.4. Предмет діяльності товариства:
— переробка сільськогосподарської продукції;
— проведення торгово-посередницьких операцій з товарами та послугами, у тому числі оптова, роздрібна та комерційна торгівля як на території України, так і за її межами;
— проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;
— виробництво та реалізація засобів виробництва;
— надання транспортних та інших видів послуг;
— зовнішньоекономічна діяльність.

1.5. Кількість працюючих на підприємстві становить 434 чоловіки.

1.6. Керівні працівники:
голова правління — Ситник Олег Денисович, освіта вища, спеціальність — інженер-механік, виробничий стаж — 30 років;
головний бухгалтер — Шафрай Наталія Василівна, освіта вища, спеціальність — економіст, виробничий стаж —23 роки.

1.7. Статутний фонд ВАТ «Ніжинський міськмолзавод» становить 2.144.910 (Два мільйони сто сорок чотири тисячі дев'ятсот десять) гривень. Статутний фонд сплачено повністю.

1.8. Контролюючий орган товариства: ревізійна комісія ВАТ, державна податкова адміністрація у Ніжинському районі Чернігівської області.

Аудиторська фірма «Аргумент» (ліцензія № 35 від 24.03.1994), адреса: Чернігів, вул. Серьожнікова, 6, кв.24.

2. ОПИС ДІЛОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Основні види продукції, які виробляються на ВАТ «Ніжинський міськмолзавод»:
1. Казеїн технічний.
2. «БК-Лакт».
3. Молоко сухе обезжирене.
4. Молоко сухе цільне.
5. Масло вершкове:
— фасоване 200 г.;
— крупноблочне 20 кг.
6. Сироротка молочна суха.
7. Молоко пастеризоване 2,5% жирн. в упаковці Пюр-Пак 1 л.
8. Молоко тривалого зберігання 3,5 та 2,5% жирн. в упаковці Тетра-Пак-Асептик 1 л.
9. Сметана 20% жирн.
10. Соки фруктові.

2.2. Результати господарської діяльності

Потужність підприємства — переробка 360 т молока за добу.

У 1996 році було перероблено 24,7 тис. т молока, що становить 35,3 % до рівня 1990 р. За 9 місяців 1997 року було перероблено 19 тис. т молока, що становить 76,5% до рівня 1996 року і 27% до рівня 1990 року.

Прибуток за 1996 рік склав 321 тис. грн.

Рівень рентабельності за 1996 рік становив 2,8%.

Підприємство експортує 42% своєї продукції.

2.3. Фінансові результати:

АКТИВ *(тис. грн.)*	на 01.01.97 р.	на 01.10.97 р.
1 розділ	10507,2	10397,6
2 розділ	557,2	1441,6
3 розділ	522,8	546,0
валюта балансу	11587,2	12385,2
ПАСИВ *(тис. грн.)*		
1 розділ	10654,9	10747,8
2 розділ	—	—
3 розділ	932,3	1637,4
валюта балансу	11587,2	12385,2

Економічна оцінка фінансової сталості та платоспроможності ВАТ «Ніжинський міськмолзавод» на 01.01.97 (згідно з аудиторським висновком) характеризується коефіцієнтами ліквідності:

1. Загальний (коефіцієнт покриття)	1,16
2. Проміжний	0,56
3. Абсолютної ліквідності	0,06

Висновок: фінансовий стан підприємства задовільний.

3. ДАНІ ПРО ВИПУСК АКЦІЙ

3.1. Рішення про випуск акцій

Рішення про випуск простих іменних акцій ВАТ «Ніжинський міськмолзавод» було прийнято загальними зборами акціонерів (прот. № 3 від 29.07.97 р.). Початок передплати на акції— 4 грудня 1997 року, закінчення — 15 грудня 1997 року.

Передплата на акції буде здійснюватись за адресою: Чернігівська обл., Ніжин, вул. Борзнянський шлях, 68, ВАТ «Ніжинський міськмолзавод». За цією адресою будуть здійснюватися операції, а також депонування і виплата доходів.

Запланований курс продажу акцій — 0,25 грн. за акцію.

Всі кошти, залучені від емісії будуть спрямовані на придбання основних та оборотних засобів для технічного переобладнання і підвищення ефективності діяльності підприємства. Планований розмір емісії — 643473 грн.

ВАТ послугами торговця цінними паперами не користується.

Перша емісія була здійснена випуском 8.579.640 простих іменних акцій номінальною вартістю 25000 крб. (0,25 грн.) кожна на загальну суму 214491000000 крб. (2144910 грн.). Всі 100% акцій сплачено повністю. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів № 48/1/95 від 10.11.95 видане Чернігівським обласним фінансовим управлінням.

Кількість акцій, які знаходяться у власності керівних працівників, складає 46542 шт.

3.2. Категорія акцій — прості іменні.

Привілейовані акції не випускаються.

Кількість акцій — 2573892 шт.

Номінальна вартість акцій 0,25 гривні кожна. Серія акцій № А-2, де А — прості іменні акції, 2 — номер емісії. Порядкові номери акцій 0000001 — 2573892.

У разі недосягнення оголошеного розміру емісії за результатами підписки, емісія реєструється по фактично досягнутому рівню, а в разі перевищення — зайва підписка відхиляється, а кошти повертаються згідно з переліком передплатників з кінця переліку не пізніше як через 30 днів.

4. УМОВИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ АКЦІЯМИ

Акціонер товариства має право без обмежень розпоряджатися акціями товариства, зокрема продавати чи іншим чином відчужувати їх на користь інших юридичних та фізичних осіб, якщо інше не встановлено чинним законодавством.

Акції товариства неподільні. У разі смерті власника акцій, вони успадковуються відповідно до чинного законодавства.

Акціонери товариства користуються переважним правом при придбанні акцій другої емісії.

5. ПОРЯДОК ВИПЛАТИ ДИВІДЕНДІВ.

Виплата дивідендів акціонерам здійснюється один раз на рік за підсумками діяльності товариства протягом місяця з дня рішення загальних зборів акціонерів про розподіл залишкового прибутку за звітний рік. Виплата дивідендів здійснюється шляхом перерахування коштів на рахунок акціонера або іншим чином за рішенням правління товариства.

6. ФАКТОРИ РИЗИКУ ДІЯЛЬНОСТІ ВАТ

Основними факторами ризику є можливість розриву економічних стосунків з постачальниками молочної сировини, низька платіжна спроможність населення України, а також можливі зміни у законодавстві, які погіршують фінансове становище товариства.

Голова правління ВАТ «Ніжинський міськмолзавод»
О. Д. СИТНІК.

Інформація про випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Депорт»

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

1.1. Фірмове найменування: Відкрите акціонерне товариство «Депорт».

Товариство створено шляхом реорганізації (зміни організаційної форми) товариства з обмеженою відповідальністю «Депорт» та перереєстрації його у відкрите акціонерне товариство. ТОВ «Депорт» є правовим попередником (далі — ПП) ВАТ «Депорт».

1.2. Місцезнаходження ПП: 266000, Рівне, П. Могили, 18/3. Тел. 5-53-88.

1.3. Дата заснування ПП:
зареєстроване 24.10.96 р. розпорядженням Рівненського міськвиконкому № 1573-Р.

1.4. Предмет діяльності ПП:
— інформаційно-консультаційні послуги;
— інвестиційно-фінансові та маркетингові послуги;
— гуртова торгівля.

1.5. Звіт про статутний фонд ПП:
Статутний фонд Товариства становить 10 000 (десять тисяч) грн. і складається з грошових внесків учасників. Увесь статутний фонд оплачений повністю.

1.6. Чисельність службовців ПП: 1 чол.

Основні професійні дані про керівних працівників:

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Освіта	Кваліфікація	Виробничий стаж
ПОЗНЯКОВСЬКА Наталія Григорівна	Директор	вища	економіст	5 р.
ПОЗНЯКОВСЬКА Наталія Григорівна	Гол. бух.	вища	економіст	5 р.

1.7. Баланс за станом на 01.01.97 р. та на 01.10.97 р.,
тис. грн.

	На 01.01.97 р.	На 01.10.97 р.
АКТИВ		
1. Основні засоби та інші позаоборотні активи	—	0.18
2. Запаси і затрати	0.02	0.025
3. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	16.42	24.7
БАЛАНС	***16.44***	***24.9***
ПАСИВ		
1. Джерела власних та прирівняних до них коштів	12.16	24.19
2. Довгострокові пасиви	—	—
3. Розрахунки та інші короткострокові пасиви	4.28	0.71
БАЛАНС	***16.44***	***24.9***

Звіт про фінансові результати
та їх використання
за станом на 01.01.97 р. та на 01.10.97 р., тис. грн.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Найменування показника	Код рядка	Прибутки	Збитки
Затрати на виробництво реалізованої продукції	040	х	6.0
Доходи і витрати по доходних активах	071	267.67	—
Балансовий прибуток	090	261.67	

Баланс, звіт про фінансові результати та їхнє використання, довідка про фінансовий стан підтверджені аудиторською фірмою «Рівне-Аудит» (ліцензія № 1101 видана рішенням АПУ № 1030 від 26.10.95 р.).

II. ОПИС ДІЛОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕМІТЕНТА,
тис. грн.

	на 01.01.97 р.	на 01.10.97 р.
Прибуток	7.9	261.67
Кредиторська заборгованість	4.3	0.7
Дебіторська заборгованість	11.3	11.0

За період з 01.01.97 р. по 01.10.97 р. ПП отримав прибутки від корпоративних операцій — 263.0 тис. грн.

Опис ділової діяльності засвідчений аудиторською фірмою «Рівне-Аудит» (ліцензія № 1101 видана рішенням АПУ № 1030 від 26.10.95 р.).

III. ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

3.1. Дата і номер протоколу прийняття рішення про випуск цінних паперів:
01/35 від 16.09.97 р.

3.2. Мета використання фінансових ресурсів:
на даний час АТ не має відомостей щодо використання фінансових ресурсів від емісії.

3.3. Обсяг емісії, що планована: прості іменні акції номінальною вартістю 20 грн. в кількості 40000 шт. на суму 800 000 грн.

3.4. Вид і категорія цінних паперів: прості іменні акції.
Серія І, порядкові номери з 00001 по 40000.

3.5. Адреса, за якою буде здійснюватися початок та припинення продажу акцій:
266000, Рівне, П. Могили, 18/3.

3.6. Початок продажу: 23.11.97 р.
Припинення продажу: 23.12.97 р.

3.7. Інформація про можливі привілеї власників цінних паперів: усі власники простих іменних акцій мають однакові права щодо володіння, користування та розпорядження своїми акціями.

3.8. Інформація про засновників: фізичні особи, засновники ПП, викупають не менш як 25 відсотків акцій, якими володітимуть протягом не менш як два роки.

3.9. Запланований курс акції дорівнює номінальній вартості акції.

3.10. Продаж акцій здійснюється емітентом. Торговця цінними паперами немає.

3.11. Дії, що провадяться у разі перевищення рівня передплати: у разі, якщо передплата на акції перевищує розмір статутного фонду, зайва передплата відхиляється. Відмова у передплаті здійснюється згідно із переліком передплатників з кінця переліку.

У разі недосягнення рівня передплати реєструється статутний фонд на рівні здійсненої передплати, але не менше 60% від суми емісії.

3.12. Адреса місця виплати доходів, здійснення різних операцій: 266000, м. Рівне, П. Могили, 18/3.

3.13. Банківські реквізити: р/р 467353 в Рівненській філії КБ «Княжий», МФО 333584.

IY. Перелік і результати попередніх емісій цінних паперів, а також розподіл цінних паперів за видами. Кількість іменних акцій, випущених емітентом, у тому числі акцій, що є у власності керівних працівників

Цінні папери ПП раніше не випускалися.

Y. ФАКТОРИ РИЗИКУ В ДІЛОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ:
—- неплатоспроможність споживачів послуг товариства;
—- нестабільність чинного законодавства України.

Директор Н. ПОЗНЯКОВСЬКА.

1. Загублене свідоцтво № 3524 підприємця Песенкова О. В., ідентифікаційний код 1992801756, видане 15.10.96 р. Залізничним райвиконкомом, вважати недійсним.

2. Загублене свідоцтво № 63991486 підприємця Песенкової О. Д., видане 12.07.95 р. Залізничним райвиконкомом, вважати недійсним.

Арбітражний суд Миколаївської області (327009, м. Миколаїв, площа Леніна) порушив справу № 1127/4 про банкрутство ТзОВ ВКФ «Айфра» (м. Миколаїв, вул. Героїв Сталінграда, 18/109, р/р 467010 в Спаському відділенні Промінвестбанку м. Миколаєва, МФО 326234).

Арбітражним судом Львівської області (290010, м. Львів-10, вул. Личаківська, 81) порушено справу № 2/35 про визнання банкрутом ТзОВ ВКФ «Катамаран» (юридична адреса: 290007, м. Львів-7, вул. Котельна, 18/6а, р/р 001467715 в Сихіському відділенні Промінвестбанку м. Львова).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Полное товарищество «Карат-плюс» (индентификационный код 20062523) зарегистрированное РИК Московского района г. Киева (свидетельство № 20062523 от 05.09.94 г.) объявляет о понижении уставного фонда до 15000 гривен.

ООО ТПК «Кальмиус» ликвидируется (идентификационный код 21478237).

Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления.

Народний календар

22 ЛИСТОПАДА — Мотрони. Земля вже має бути покрита снігом. Якщо в листопаді Мотря на білім коні приїде — то гостру зиму нам привезе.

27 ЛИСТОПАДА — Пилипа, Заговини, запусти на Пилипівку. Цього вечора напередодні пилипівського посту готують смачну обрядову вечерю: борщ, локшину, пиріжки, вареники, смажать м'ясо. За звичаєм до батьків приходять вечеряти дочки з зятями, куми, запрошують самітніх сільчан. Дівчата і хлопці організовували вечірку-складчину, а жінки починали прясти кужіль на полотно. Якщо цього дня хмарно чи сніжно — травень буде негожий.

28 ЛИСТОПАДА — Пилипівський піст, Пилипівка. Якщо цього дня лежить сніг, то долежить до повені.

Прикмети листопада

- Якщо в листопаді з'являються комахи — зима буде теплою.
- Якщо кури ходять дотемна — наступного дня буде негода, сходяться докупи — на невеликі приморозки.
- Пізній листопад — до суворої й затяжної зими.
- Бурхливий листопад — на сувору зиму.
- Яка погода в листопаді — така і в квітні.

Лист із Німеччини

«Я бажаю тобі щастя, Україно!»

Так склалося моє життя, що я свого часу виїхав з України, живу в Німеччині. Торік побував у Києві, розмовляв з різними людьми, читав багато різної преси. Пригадую розмову двох жінок в автобусі. Одна з них переконувала, що в Україні нічого немає, вона пропаде, не виживе як самостійна незалежна держава, в одній установі я почув, як приїжджий москвич доводив щось подібне.

Мені хотілося крикнути їм обом у обличчя: неправда, Україна виживе, життя в ній буде чудове! Найпрекрасніший, найпрацьовитіший, найтерплячіший народ — український. Ніхто й ніщо не зможе поставити його на коліна. Так, сьогодні ще є безробітні, ще затримується виплата зарплат і пенсій. Але разом з цим чимало позитивних зрушень: нарешті припинилося зростання інфляції, в Україні своя валюта. А це вже немало. А якщо є незадоволені тим, що Україна стала незалежна, то це її вороги, але таких одиниці. Я бажаю тобі щастя, Україно!

Володимир ГЕЛІН.

Кельн.

Спорт

Динамівці готуватимуться в Ізраїлі

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. Пропущений матч 8-го туру.

«Металург» (Запоріжжя)— «Динамо» (Київ). 1:5.

0:1 Максимов, 43, 0:2 Ребров, 59, 0:3 Шевченко, 64, 0:4 Максимов, 71, 0:5 Шевченко, 78, 1:5 Ратій, 82.

«Металург»: Колесов, Ковальчук, Маркін, Богатир, Ключик, Ільченко, Лучкевич, Липський, Олійник, Янковський (Ратій, 55), Полтавець.

«Динамо»: Шовковський, Лужний, Беженар, Головко, Хацкевич, Гусин, Максимов, Калитвинцев (Волосянко, 46), Косовський, Шевченко, Ребров.

Суддя В. Дердо (Іллічівськ).

20 листопада. Запоріжжя. Центральний стадіон «Металург». Дощ. 8 градусів. 10 000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	11	1	2	35-8	34
ШАХТАР	11	1	3	30-12	34
ДНІПРО	10	1	3	31-10	31
Ворскла	9	1	5	24-24	28.
Карпати	8	3	4	13-12	27
Нива	7	2	6	23-16	23
Металург Д	5	6	4	12-12	21
Кривбас	4	6	5	14-13	18
Чорноморець	4	5	6	19-19	17
Металург Зп	4	5	6	21-25	17
Таврія	5	2	8	18-21	17
Зірка-НІБАС	5	2	8	16-28	17
Прикарпаття	4	4	7	21-23	16
ЦСКА	4	4	7	14-16	16
МЕТАЛУРГ М	3	4	8	14-31	13
ТОРПЕДО	0	3	12	7-42	3

Мабуть, керівники німецького клубу «Вердер» із Бремена тепер з особливим нетерпінням чекають приїзду до них 28 листопада з Києва півзахисника динамівського клубу і збірної України Юрія Максимова. Макс (так пестливо називають гравця партнери і вболівальники) грає сьогодні просто чудово: корисно, красиво і результативно. Про що свідчить і матч киян у Запоріжжі, де їхня перевага в класі була незаперечна.

Тепер у першому колі національного чемпіонату залишилося зіграти лише один матч — «Дніпро» — «Динамо». Його призначено на 1 грудня.

А динамівці Києва після одноденного відпочинку розпочали інтенсивну підготовку до чергового матчу Ліги чемпіонів проти клубу ПСВ «Ейндховен» (Нідерланди). Нагадаю, що відбудеться він у Києві 27 листопада на НСК «Олімпійський». Початок зустрічі о 21.45.

Як повідомив нам шеф пресслужби ФК «Динамо» (Київ) Олексій Семененко, учора динамівці мали вилетіти до Ізраїлю, де в добре знайомій Кейсарії готуватимуться до відповідального поєдинку, в якому може вирішитися доля путівки до чвертьфіналу Ліги чемпіонів. До Києва «Динамо» має повернутися у середу ввечері.

А сьогодні до Києва очікується приїзд білоруських футболістів братів Маковських.

Тим часом в іншому київському клубі — ЦСКА, який вже відпочиває, сталися зміни в тренерському складі. Звільнено з посади наставника команди Сергія Морозова. А головним тренером призначено Олександра Штеліна. Він пройшов солідну школу під керівництвом Анатолія Зеленцова в науковій лабораторії київського «Динамо». Потім працював тренером у Грузії, Тунісі, Бельгії (зокрема в «Льєжі»), Молдові, очолював ЦСКА-2.

Зіграно матч-відповідь 1/16 фіналу Кубка країни. «Шахтар» (Донецьк) — «Явір» (Краснопілля). 3:0 (перший матч — 3:3). 1:0 Леонов, 21, з пенальті, 2:0 Леонов, 47, 3:0 Ателькін, 88.

Донецькі уболівальники тепло вітали арбітра зі Львова Ярослава Грисьо, який цим матчем завершував суддівську кар'єру.

Отже, «Шахтар» продовжує виступи в турнірі. Його суперником на наступному етапі буде інший донецький клуб «Металург».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Це цікаво

«Не хочу в Америку!»

Під таким заголовком популярний московський журнал «Огонек» надрукував фотознімок юної кременчужанки і замітку про неї. Ось текст її: «12-річна учениця другої групи кременчуцької школи Оля Фадєєва виграла по білету зет-лотереї поїздку до Америки вартістю 2.500 крб. Вона купила білет у школі на зібрані протягом кількох місяців копійки.

— В Америку їхати не хочу, а за гроші я краще для школи куплю бібліотеку, тому що в інших школах є книги, а в нас немає».

Читачі, напевне, сприймуть вчинок дівчинки як несосвітенну дурницю. І даремно. Справа в тому, що ця замітка була надрукована в 1928 році, а знайшла її в архівах Кременчуцької централізованої бібліотечної системи для дорослих головний бібліограф ЦБС Римма Афанасьєва. До речі, вона пробувала розшукати і саму патріотку-ученицю та людей, котрі про неї що-небудь знали. Однак це їй не вдалося. Дехто висловлює припущення, що О. Фадєєву не завадило б пошукати в Америці. Гадаю, це жарт. Але чого тільки в світі не трапляється...

Григорій ЛИС.

Полтавська область.

Бліц-опитування

Немає нині громадянина, який би не чекав реального підвищення мінімальної заробітної плати і пенсії.

1. Як ви ставитеся до прийнятого Верховною Радою закону з цього питання?
2. Чи правий, на вашу думку, Президент України, який повернув вищезгаданий закон на повторний розгляд?

Запитання по суті

Онуки будуть багатими

Свого часу я поклала певну суму на ощадкнижку. Але повернення вкладу, схоже, не дочекаюсь.
Чи можу тепер свої збереження переказати онуку?

Лідія ТИТЬКО.

Луганська область.

Роз'яснює Ощадний банк:

Згідно із Законом України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» Верховною Радою України прийнята постанова, якою визначено, що в поточному році компенсація за вкладами буде виплачуватись особам, яким станом на 1 січня 1997 року виповнилося 80 років і більше в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України.

Постановою не передбачено виплачувати компенсацію іншим категоріям вкладників позачергово, з врахуванням будь-яких обставин.

Щодо переоформлення компенсації за вашим вкладом на онуку, то це можете зробити тільки тоді, коли наступить ваше право на одержання цієї компенсації або оформити заповідальне розпорядження на її ім'я.

Відділ листів.

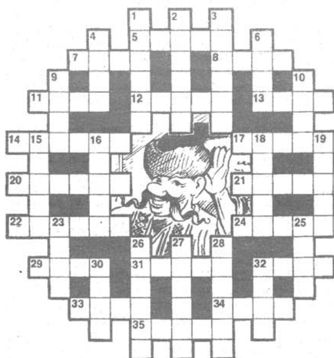
Фото з конверта

По першому снігу.

Фото Зеновія КОВАЛЯ.

КРОСВОРД «УСМІШКА»

По горизонталі: 5. Любовні перипетії. 7. Те, що пересилює силу. 8. Довгий, нецікавий твір. 11. Український снікерс. 12. Те, що можна нарубати не тільки в лісі, а й у політиці, в сім'ї і т. д. 13. Найперший мужчина. 14. Герой фільму про незвичайний крос. 17. Ліпший друг людини. 20. Без рук, а бере за душу. 21. Остап Ібрагімович. 22. Виплекана морем, гладенька, приємна, має жіноче ім'я, але камінна. 24. Людина в короні. 29. Те, що може впасти на голову й серед літа. 31. Сучасне збирання «данини» на ринку, в кіосках і т. д. 32. Красива, але зрадлива — міняється щосезону. 33. Безрідний Хома з гоголівського «Вія». 34. 999 ще й 1 грам. 35. Косметика для черевиків.

По вертикалі: 1. Істина, яка у кожного, як і аршин, своя. 2. Тихенький, але злий сміх. 3. Російський свекор. 4. Те, що не сховаєш у мішку. 6. Кум до неї залицявся і багато чого обіцявся. 9. Він зробив своє діло, він може іти. 10 Двоє чобіт. 15 Безтурботне створіння, котре знає лиш одне — глитати. 16. Голосовий засіб виховання та керування. 18. Не річка, не море, а рибка водиться. 19. Гібрид, людина від батьків двох рас. 23. Те, що народилося раніше за нас. 25. Збурений натовп. 26. Її смолять, навощують, щоби взуття довше носилося. 27. Заплічна ноша солдата. 28. Той, що застукує. 30. Сама величезна, а народила мишу. 32. Те, що міняють на шило.

Відповіді до кросворда, надрукованого 15 листопада

По горизонталі: 1. Бартка. 5. Гнатюк. 8. Гейне. 9. Русова. 10. Каміон. 11. Прага. 12. Нізамі. 13. Тереза. 14. Тіара. 15. Аспід. 18. Пласт. 20. Оклад. 21. Ребро. 22. Слово. 24. Ганжа. 27. Мешко. 30. Хвойка. 31. Клімат. 32. Номис. 33. Ратуша. 34. Антуан. 35. Солон. 36. Венера. 37. Андрій.

По вертикалі: 1. Беринда. 2. Тропарі. 3. Агапіт. 4. Аймара. 5. Геката. 6. Адмірал. 7. Контакт. 16. «Сокіл». 17. Дідро. 18. Поріг. 19. Сурож. 22. Сахаров. 23. Вайкуле. 25. Арістід. 26. Антоній. 27. Манаса. 28. Шаміль. 29. Оксана.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 251298.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311220.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.